

Молода Україна

Журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXVI.

ТРАВЕ
СІЧЕНЬ — 1976 — JANUARY

Ч. 241

ТОРОНТО

НЬЮ-ІОРК

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Muchajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek.
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.
London W. 11. — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, U.S.A.

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата — 12 чисел

У С.Ш.А., у Канаді і в Україні	-----	6.00 доларів
Ціна одного примірника:	60 центів	
В Австралії	-----	4.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника:	40 центів	
В Англії і Німеччині	-----	4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника:	40 центів (америк.)	
В усіх інших країнах Європи	-----	3.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника:	30 центів (америк.)	
В усіх країнах Південної Америки	-----	2.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника:	25 центів (америк.)	

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або національні купони (International coupon) на суму 25 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4P7

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Щедрики. В. Юрченко, О. Олесь, П. Ти-
чина — Поезії. Л. Павлюк — Хто ж він?!... А. Юриняк — Слово, фраза,
дух гуманності в спогадах Анатолія Гака. О. Шевченко — У процесі
шукання. В. Ліщина — Одумівці та українські політв'язні. М. Ж. —
Посвячення прапора. Переможці конкурсу на юнодумівський марш.
О. Барський, Г. Коваленко — Марші. Родинна хроніка. Сторінка Юн.
ОДУМ-у.

На обкладинці: Лімберлост, Онтаріо.

Фото Міністерства індустрії і туризму

ЩЕ ДРІВКИ

ДУМКИ ПІД НОВИЙ РІК

У СЬОМУ ДВОРУ, ЯК У ВІНКУ

У сьому дворі, як у вінку.

Приспів:

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!

А господар, як виноград,
Господиня, як калина,
А діточки, як квіточки.
Там Уляночка сад садила,
Сад поливала да й промовляла:
— Рости, саде, вищий мене,
Рости, саде, кращий мене!

ОЙ ТАМ КОЛО ДВОРА КАМ'ЯНА ГОРА

Ой там коло двора кам'яна гора.

Приспів:

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!

Там Галя пшеницю жала,
Пшеницю жала, снопи в'язала.
Снопи в'язала, батенька слухала:
— Вставай, доню, раненько,
Роби в полі гарненько,
Люби мужа миленько,
Щоб було жити добренько.

ЛЕТІВ, ЛЕТІВ ТА СОКОЛЕНЬКО

Летів, летів та соколенько,

Приспів:

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!

Сів же він на віконечко,
Заглядає у світлоньку.
Світлонька ще не метена
І Марійка ще не чесана.
А кравці шубку та укоротили,
Укоротили і Марійку прогнівили.
Ссколонько в шибочку дзьобає,
Марійку розвеселяє й щедрувати підмовляє.
В новом годку все буде в порядку:
Кривочки підуть на подарочки,
А обрізочки та на квіточки.

Ласкавий Бог дозволив нам
Зустріти знову Рік Новий,
Ми знову сповнені надій
І крізь майбутнього завій

Свій зір кидаємо. Дарма!
Не спинить Рік Новий страждань,
Не здійснить людських всіх бажань,
Бо меж бажанням тим нема.

Але тому, хто серце чисте
Проніс крізь буднів каламуть,
Хто крізь життя хитке й імлисте
Собі правдиву вибрав путь

У світі грошей, зла, мамони
І торжества іржавих душ,
Де топчуть правду і закони:
Хто, як відважний, чесний муж,
На битву кличе темні сили, —

Бажаємо, щоб людське зло
Його вогню не загасило,
Щоб світло променем ясніло
І в душах іскрилось, росло,

Щоб іскру чистого вогню
І на останній свій поріг
Принести, як свічу страсну,
З перейдених земних доріг.

1975

КОЛО ДВОРА ТА СТОЯЛА ВЕРБА,

Коло двора та стояла верба,

Приспів:

Щедрий вечір, добрий вечір!

А на тій вербі золотая кора,
Золотая кора, срібне гілля.
Ой хто ж тую вербу ізрубає?
Молодий Бориско ту вербу зрубає.
Ой хто ж тую кору позбирає?
Молода Оксанка кору позбирає,
Позбирала кору собі у заполу,
Понесла кору до золотарика:
— Золотаріку, мій братіку,
Скуй мені вінчик, золотий обідчик,
А з остатку золотую чарку.
Вінчиком буду я вінчатися,
Золотим обідчиком буду красуватися,
Золотою чаркою буду частуватися.

НЕЗАБУТНІ ДАТИ СІЧНЯ

22 січня 1918 року Українська Центральна Рада проголосила Четвертий Універсал, що починався урочистими словами:

"Народе України!

Твоею силою, волею, словом утворилась на українській землі вільна Українська Народня Республіка. Здійснилася давня мрія твоїх батьків, борців за волю і правду робочого люду!"

22 січня 1919 року, на тому самому Софійському майдані в Києві, знову луною прокотилися величні слова:

"Від нині зливаються в одно, віками віддалені одна від одної частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна в одну велику Україну. Від нині є тільки одна незалежна Українська Народня Республіка".

29 січня 1918 року сталася трагічна подія, коли 300 вояків Київського Студентського Куреня полягли у нерівному бою під Крутами з 6-тисячним відділом Червоної Армії. Тридцять знайдених пізніше останків поляглих героїв були поховані 19 березня 1918 р. на Аскольдовій могилі над Дніпром, у Києві.

О. ОЛЕСЬ

Яка краса: відродження країни!
Ще рік, ще день тут нісся плач рабів,
Мовчали десь святі під попелом руїни,
І журно дзвін старий по-мертвому гудів.

Коли звідкільсь взялася міць шалена,
Як буря все живе схопила, пройняла,
І ось, дивись — в руках замаяли знамена
І гимн звитяг співа невільна сторона.

Так спить орел — і враз, розкривши очі,
Побачить світ, красу і простір голубий,
І легко з скель спурхне і в небі заклекоче
Про вільний лет орлів, про ранок золотий.

Так море іноді всю ніч дрімає
І нагло хвилями, як крилами заб'є,
І дивним жемчужом і барвами заграє,
І очі всесвіту до себе прикує.

Летить воно, хвилюється і лється,
В обіймах соняшних і сяє і тремтить,
І щастям все життя йому в той мент здається
І все в путі йому і годить, і щастить.

— — — — —

І де взялись ті хвилі сніжнобілі,
Хто дивно так навчив їх грати, і шуміть?
З яких країн чайки ті прилетіли,
Що вміють ніжно так і плакати, і жалить?...

Чайки, чайки! Тоді не треба плачу,
Коли іде борня за волю, за життя,
Коли на хмарах я вже дивний відблиск бачу
І сонця жданого блискуче вороття.

Павло ТИЧИНА

ПАМ'ЯТИ ТРИДЦЯТИ

На Аскольдовій могилі
Поховали їх —
Тридцять мучнів українців
Славних молодих...

На Аскольдовій Могилі
Український цвіт! —
По кривавій по дорозі
Нам іти у світ.

На кого посміла знятись
Зрадницька рука?
Квітне сонце, — грає вітер
І Дніпро ріка...

На кого завзявся воїн?
Боже покарай!
Понад все вони любили
Свій коханий край.

Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих.
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

1918

Леонід ПАВЛЮК

ХТО Ж ВІН ? ! . . .

З Ларисою Микола зустрівся біля крамниці. Вони водночас глянули одне на одного, і Микола відчув, що треба не лише привітатися, а й підійти. Поки протискався через натовп, його добрий настрій десь зник. Вона, за своєю звичкою, взявши за гудзик його плаща, сказала:

— Ми тебе сподіваємося сьогодні у нас на восьму годину вечора — Вікторові уродини. Отже, Миколо, прошу.

Перспектива бути у них в гостині, Миколі не подобалась. Не подобалася йому й Ларисина звичка брати людину, з якою говорить, за гудзик, близько нахилитися до неї і шепотіти звичайні речі, так мов би це щось таємниче, інтимне.

— Товариство збереться добре, буде весело. — запевняла вона, — отже, о восьмій, я поспішаю, бувай!

— Доведеться йти, подумав Микола, і зразу ж відчув, що він також у полоні цього еміграційного: "Ви до нас, а ми до вас, ми вам, а ви ж не забудьте нам".

Кілька місяців тому вона з чоловіком приїздила до нього. І отже, треба віддати візиту.

— Приїду пізніше, — вирішив собі — десь о дев'ятій, поздоровлю Віктора, побуду 10-15 хвилин і піду.

Приїхав він таки добре спізнівшись. Лариса відразу підійшла до нього і знову, як звичайно, крутячи кудзика його піджака, зашепотіла:

— Думала, що не будеш. Щастя твоє, а то ми вже ніколи б до тебе не заїхали.

Микола поздоровив Віктора і передав подарунок, кинув поглядом навколо.

У кінці стола він зауважив Михайла Дмитровича, який пильно дивився на нього. Микола не сподівався побачити його тут. Він уже не раз зустрічався з ним, проте чомусь ніяк не міг його собі окреслити. Спочатку він здавався Миколі зарозумілим, пізніше — циніком, що нічому й нікому не довіряє, бачить у всьому марноту і таке інше, але не був певний того. Однак все одно відчував до нього якусь антипатію, і присутність його тут ще підсилила бажання піти звідси якнайшвидше. Сівши на запропоноване місце, Микола намагався схопити тему загальної розмови.

— Говоримо про хоробрість, — поінформував Юрій, — зараз має щось сказати професор Кнюх. Микола зацікавлено глянув на "професора".

Цей зараз щось скаже, майнула думка.

Панове, — почав "професор", — на мою думку, і не лише, як побачите далі, на мою, хоробрість — це безумство. Не хочь забирати вам багато часу, але людина, тратячи розум, може у відповідних обставинах проявити надзвичайну хоробрість і героїство. Знаєте, навіть Горький колись писав:

"Безумству хоробрих, співаємо ми славу!" — Безумству, — повторив "професор", піднімаючи вказівний палець. — Отже, людина, що втратила розум, є хоробра! — Закінчив задоволено і переможно глянув на всіх.

Микола дивився на "професора", який заїдав свою "мудрість" куском курки і йому на "язику" крутилося сказати:

— Пане професоре, ви хоробрий. Щоб не піддатися спокусі, він відвів очі від нього і глянув навколо. І знову поглядом зустрівся з Михайлом Дмитровичем, який приязно всміхався до нього і, піднісши в його бік чарку, рухом заохочував випити.

Вдаючи, що не зауважив цього, Микола почав говорити з Юрієм.

— Панове, панове! — пролунав голос Лариси, — каву, торт і вино уже подали у вітальню. Отже, прошу, хто хоче каву, у вітальню.

Микола вирішив скористатися цим: випити кави і під якимсь приводом від'їхати. Виходячи з-за столу, він побачив, що до нього іде Михайло Дмитрович з двома чарками. Підійшовши, він подав йому одну і сказав:

— Дозвольте поставити Вам два питання. — Микола очікуюче дивився на нього. — Перше, — промовив той, — коли "професор" прорік свою мудрість, ви хотіли сказати йому, що він хоробрий. Правда?

— Так, — погодився Микола.

— Друге, ви збираєтесь звідси їхати?

— Також правда.

— Будь ласка, підвезіть і мене, — попросив Михайло Дмитрович, — я без авта.

— Добре, — зрезигновано погодився Микола.

В авті Михайло Дмитрович закурив цигарку і сказав.

— А ви не хоробрий.

— Дякую, — кинув Микола, маючи на увазі "професора".

— Ні, ні, — заспішив Михайло Дмитрович, — я прямолінійно. Ви не дієте за своїми бажаннями.

Микола запитливо глянув на нього.

— Моя присутність вам не подобається. Правда ж? Вам не хочеться підвозити мене. А не відмовилися, везете. Хоробрі люди завжди роблять те, що вони вважають потрібним.

— Що ж, — промовив Микола, — щоб довести ви свою хоробрість, я мусів би виставити вас зараз з авта?

— І цього ви не зробите, — упевнено сказав Михайло Дмитрович.

— Ні, — згодився Микола, — у цивілізованих людей є певні правила і закони взаємовідносин. Деякий час вони їхали мовчки.

— Мені цікаво, — заговорив Микола, — а як ви, вважаєте себе, хоробрим чи ні?

— Я боягуз, — відповів Михайло Дмитрович, — а боягузтво часто штовхає людину на найнеймовірніші речі. Ви колись дивилися на свою рентгенівську знімку?

— Дивився і, признатися, те, що я бачив, мені не подобалося.

— Не тільки вам, усім людям не подобається! Кожна людина, дивлячись на свою рентгенівську знімку, підсвідомо відчуває тимчасовість свого існування. Оце кілька днів тому я глянув на себе, вірніше в середину себе так, як на рентген! Почав аналізувати свою поведінку і дії, і вислід був разючий. Я негідник!

— Чого ви мені це говорите? — здивувався Микола.

— Комусь треба сказати, як то кажуть, висповідатись... Вам?... Ну, припустимо, я скажу вам, що ви мені подобаєтесь!... Добре?...

Микола мовчки керував автотомом.

— А причина всьому — моє боягузтво, — продовжував Михайло Дмитрович.

— Ще малим я завжди шукав товариства з сильнішими хлопцями, піддобрювався до них, давав їм гроші... Коли став дорослим, це бажання мати когось сильнішого за собою ніколи мене не покидало. Я страшенно боявся арешту і тому на кожних зборах закликав до пильності і при кожній нагоді старався показати свою відданість партії і Сталіну. Коли настала війна, я втік з армії. Знаю, багато тут говорять, що просто не хотіли воювати, бо не було за що. Не знаю як вони, а я втік, бо боявся, що мене вб'ють. При німцях я горнувся до них, щоб мати їх за собою. Пішов до поліції. І в поліції я був тихим, нікому ніякої кривди не зробив. Але почував за собою силу, і це мене заспокоювало. Знову ж до цього мене примушував страх. Потім еміграція. Дома лишилася родина. Я довго перемагав у собі страх поїхати до неї чи ні?

— Багато їдуть — вставив Микола, — їдуть і вертаються...

— Так, так, їдуть, відвідують, вертаються! Тільки у кожного з них ці відвідини різні. Та вони про це не говорять. Я також їздив рік тому... Все ж таки жінка, діти... Тільки на мене вже там чекали...

Микола запитливо глянув на супутника.

— Так, — кинув той, — чекали... По приїзді в Москву мене відділили від усіх туристів і, показавши на інші двері, звеліли йти туди. Коли мене відділяли від туристів, якийсь тваринний страх скував мене. Треба було б запротестувати, звернути увагу присутніх, а я, спаралізований страхом, здеревенілими ногами пішов у показаному мені напрямку. Відкривши двері, я зайшов у вузький довгий коридор без вікон, з дверима на другому кінці. Насилу пересуваючи ноги, я пішов до тих дверей. Коли я був десь на півдорозі, раптом відкрилося замасковане в стіні віконце і я побачив голову на бичачій ший, жорстокі очі і міцно стиснений рот. Так дивиться удав на кролика. Я зупинився і не знав що робити: то підводив на нього очі, то опускав, а він пронизливо дивився на мене, не мовлячи ні слова. Минуло

кілька безконечних хвилин. Потім у віконце просунулась рука. Я зрозумів, що він хоче мій паспорт і тремтячи подав йому. Все це робилося без жодного слова. На обличчі у нього появилось здивування і недовір'я. Він розглядав мій паспорт, переводив погляд з паспорта на мене, то знову на паспорт. Мовчки, ні слова...

Минуло ще кілька хвилин, і я відчув, що коли так потриває довше, я зомлію. Кинувши ще раз поглядом на мене і паспорт, він ткнув мені його назад і закрити віконце. Витерши спітніле чоло, я посунув далі до дверей. Куди ведуть вони — думав я, — до Луб'янки! Відкривши двері, я опинився у кабінеті другого кагебіста. Він приязно всміхнувся до мене і запросив сідати на крісло, що стояло впритул до його стола. Видно він хотів, щоб я бачив ті папери, що лежали перед ним.

Вмостившись зручно в кріслі, він поклав перед собою папку паперів, відкрив її і... я побачив свої фотографії.

— Це ви? — запитав він, беручи маленьку знімку. Я добре її знав. Цю знімку я віддав у канцелярію інституту, коли був студентом.

— Змінилися, — сказав він співчутливо. — Ви, напевно, вже й забули коли фотографувалися.

— Ні, не забув, — промовив я, не сподіваючись ніякої засідки. — Цю знімку я зробив у 1936 році в Харкові.

— Не забули?! — здивовано протягнув він. — Пам'ятаєте?!

Вираз його обличчя раптово змінився: уста затрусилися, очі блиснули хижим блиском. Він зів'язався на ноги і, перехилившись до мене, закричав:

— Не забув?!... Пам'ятаєш?!... А ми, сукин син ти, думаєш забули!

Кімнату наповнила страшна лайка, що так і сипалася з його уст.

— Пропав, — майнула в мене думка, — чого я сюди приїхав?

Набравшись трохи відваги, я насилу видавив з себе: я громадянин Канади.

Він замовк і дивився на мене, мов би щойно побачив мене. Потім почав сміятися. Сміявся довго, аж сльози виступали йому на очах.

— Оце розвеселив, — сказав кагебіст. — Єй, Ванька! — гукнув він, — хочеш побачити камадця?!

З другої кімнати вийшло щось горилоподібне.

— Знайомся, — звернувся до Ваньки.

— Знайомити з цією заразою! Дезертир, поліцай за німців, бандерівець в таборі, а тепер — канадець.

Щось блиснуло мені в очах, від страшного удару я злетів зі стільця, перекинувся в повітрі і відлетів до стіни.

— Ну, ну, Ваня, брось! Це ти згадав сталінські методи. Його треба переконати, що в нас все змінилося. Та і для чого бити? Можливо, ми з ним ще домовимося — випроваджував він Ваньку з кімнати.

— Ну як? — запитав він, коли я трохи опритомнів. — Домовимось чи ні?

— Що ви від мене хочете? — Зрезигновано прошепотів я.

— От так би зразу! А то канадець! Багато ми від тебе не хочемо. Перше, підпиши ці бланки, — говорив він, кладучи переді мною три бланки.

— Але це ж ще не заповнені бланки... — пробував я протестувати.

— От ти знову... — Чи може гукнути Ваньку, щоб він тобі ці бланки заповнив?

Я зрозумів, що пропав. Жах скував мене. Я згоден був на все, щоб лише вирватися звідси.

— Давайте ручку!

Він пильно глянув на мене і подав ручку.

Я не думаючи підписав всі три папери. Він уважно поглянув на мої підписи і звірив їх з якимись паперами в його папці. Потім взяв мою студентську фотографію і наліпив її на одному з бланків над моїм підписом.

— Коли ти зробив цю знімку? Ага, в 1936 році, день і місяць не важно. Отже, цей папірець з твоїм підписом свідчить, що ми з тобою знайомі ще з 1936 року. Зрозумів?... Це для того, щоб ти там, у Канаді, не пручався.

Я схопився за останнє його слова: "У Канаді не пручався". Отже, вони плянують мене випустити. — Боже, Боже, — молився я про себе, — бинеси мене звідси...

— Тільки без фокусів, — попередив кагебіст, — бо крім цих бланків ми маємо твою жінку і дітей тут. З нами жарти короткі! Зрозумів?

Я мовчки кивнув головою.

— Піди у ту кімнату, що праворуч, там лавничка, і опорядися. Тільки дивись, до Ваньки не попадися, бо він любить знайомитись.

— Вся моя візита пройшла, як у тумані. Бачив я жінку, дітей, але страх завжди був зі мною. — Михайло Дмитрович замовк. І раптом схиливши голову на руки, розпачливо заривав.

— Не можу я... не можу..., Ви зрозумійте, я боягуз, але не негідник! Коли підходжу вранці до люстра, щоб поголитися, бачу себе, як у ренгені. А з таким ренгеном жити не варто... — Підіхали до його мешкання.

— Який же вихід? — Запитав Микола.

— Вихід?... Вихід простий — треба відкрити двері й вийти ось так, — промовив він, відкриваючи двері авта і встаючи.

Потім нагнувся до Миколи і промовив:

— Вийти і грюкнути дверима. Знаєте, хто це сказав?

— Ленін, — відповів Микола, — на з'їзді, здається, з меншовиками.

— Отже, грюкнути!

СПІВЧУТТЯ

Ользі і Юрію Криволап висловлюємо своє найщиріше співчуття з приводу смерті їхньої матері Євдокії Нікітич.

ЦК ОДУМ-У
Редакція й адміністрація М. У.
та вся одумівська родина

БЕНКЕТ-БАЛЬ

для відзначення заснування

ВИДАВНИЧОЇ ФУНДАЦІЇ

ІМ. І. П. БАГРЯНОГО

Субота, 21 лютого 1976 р.

8-ма год. вечора

AMERICANA HOTEL

52nd Street and 7th Ave., New York, N.Y.

ОРКЕСТРА Б. ГІРНЯКА

З СПІВАКАМИ

I. РАКОВСЬКИМ і М. ШКВАРКОМ

Квитки і столи замовляти

у п. Nina Grechniw, 2 Glen Road,
Park Ridge, N.J. 07656. Tel. (201) 391-6815

І він закрив двері.

Микола дивився у слід людині, що відходила. Скоро його постать розтанула в темряві під'їзду. Те, що Микола почув, приголомшило його. Мозок гарячково працював. Він намагався розуміти і якось упорядкувати все почуте. І раптом відчув, що десь, в глибині його мислення, зароджується якась ідея. Він ще не міг її збагнути, але контури її все ясніше вирисовувалися в його свідомості.

— Так! — сказав сам до себе, — він ментально хворий! Ну який би сексот говорив це зовсім сторонній людині? А його розповідь — це хвороблива фантазія! — і відчув, як його антипатія до Михайла зникає, а на її місце приходять жаль і співчуття.

— Бідний, — журився він, — самотній, з'їздив, набрався страху й заломився.

— — — — —
Ранком телефон довго й настирливо дзвонив. Випроставши руку з-під ковдри, Микола взяв слухавку.

— Гало!

— Ти ще спиш? — почувся стривожений голос Лариси. — Ти знаєш що сталося? Михайло Дмитрович ранком затрілювався!

Микола зірвався з ліжка.

— Що? — крикнув він у слухавку.

— Так!... Застрілювався!... Господар, де він мешкав, почув постріл, ускочив до його кімнати, а він уже не живий. Лишив записку, але якусь дивну: "З моїм ренгеном жити не варто". Він, напевно, мав рака, — закінчила Лариса, — і не хотів мучитися...

Микола мовчки поклав слухавку.

Хто ж він? — гарячково думав. Його постріл нічого не вияснює — і провокатор, і хвора людина однаково могли пустити собі кулю в скроню.

Хто ж він?!...

А. ЮРИНЯК

Слово, фраза, дух гуманности в спогадах Анатолія Гака

На книгу спогадів А. Гака "Від Гуляй-Поля до Нью-Йорку" було чимало відгуків, рецензій. Проте їх автори мало або й зовсім не говорили про мовостиль цієї чудової книги. Тим часом яскрава своєрідність Гакового мовостилю в цій книжці виявилась ще глибше й опукліше, ніж у раніш виданій книзі "На двох трибунах".

Вже перші її розділи приємно вражають читача своїм текстом, густо перетканим щиронародними лексичними самоцвітами, такими як "метнула (Гнидиха очима), задкує (вона ж, з порога до покоїв), Настрашка (зробити їй настрашку)", старе луб'я, безперестань, потерть. А в дальших розділах стрічаємо "кивуха і моргуха", курій, плаксій, завала (паперова), чаркування ("від чаркування пашіли обличчя"), макухуватих хахлів, настовбурчена кучма, прискіпуватись, притирив, вигадько, відлюдкувато, виціловує, завстаршки, сьогодення, поночіє, наготовлений, писака, чупирадло, стратенець (людина приречена на страту), бабрятися ("бабрятися" в "повзучому емпіризмі", стор. 210), лизень ("...наче її лизень злизав", стор. 222), кипень ("Івасик кипнем скипів", стор. 129).

Тут же слід зазначити і "сезонові" неологізми, залюбки вживані автором у розділі "Моя праця в газеті... Українські вісті": діпідержава, діпідиторія, діпідромадяни.

Досі ми наголошували лексичне багатство й барвистість. Тепер мусимо звернути увагу на своєрідну синтаксичну будову речень, на фразеологію автора "Від Гуляй-Поля до Нью-Йорку". Очевидно, і тут ми не претендуємо на повний перелік ілюстративного матеріалу через обмежений розмір цієї статті. Тому подамо лише декілька зразків-прикладів: на стор. 210 — "як торочать про це советські писаки"; "проте таких гостей ми не геть то соромимось (стор. 128); "...а він уже рубає мені назустріч: "вашу п'єсу "Мобілізовані зорі" знято з виробництва: (стор. 223); "шурбурули на всі лади"; "Я дивом дивуюся з цього листа"; "Відкрив портфеля і вигорнув з нього цілий оберемок рукописів"; "Від Всеукраїнського Селянського будинку до Книгоспільки була не яка далечинь"; "Чого ви так "замикитенкилися?" (Від прізвища письменника-драматурга Івана Микитенка).

Прикметно, що деколи нелегко сказати — чи даний "лексичний самоцвіт" автор позичив з народньої скарбниці, а чи сам у дусі тієї скарбниці створив, цим самим її, скарбницю б то, збагачуючи. Ось візьмемо слівце *гострословець* (стор. 179 читаємо: "Одначе й серед плужан не брагувало гострословців"). А у виразах "гостра шпиганина" (про полеміку між членами Літоб'єднання "Гарт"), "строката збираниця" (про ВУ-

СПП) — Всеукраїнську Спілку пролетарських письменників) читач милується влучним поєднанням — монтуванням прикметника — епітета з щиронародними ядерними іменниками.

До речі сказавши, членів "Плугу" автор називає *плужанами*, а членів "Гарту" — *гартованцями*, бо так їх називано і в 20-х роках. Отже ці тодішні неологізми сьгодні вже звучать як *історичні терміни*, так само і *ваплітянин* (член "Вільної академії пролетарської літератури", в скороченні ВАПЛІТЕ, промотором якої був Микола Хвильовий). Хто саме перший ужив цих термінів на шпальтах тодішньої періодики, — гав невідомо. Але не можна заперечити їх словотвірну рацію чи узгодженість із підвалинами і правилами розвитку нашої мови.

Фраза Анатолія Гака здебільшого несквапна і розлога, що віддзеркалює спокійну, зрівноважену вдачу письменника. Але вона не обтяжена повтореннями, зайвими дрібницями та "прикрасами" а в діялогах нераз ударно-лаконічна. Ось автор пише про свою несподівану зустріч з колишньою дружиною письменника Дніпровського, вперше по приході німецьких окупантів.

"У хутрі, закутана великою хусткою. Привіталася, каже мені потихеньку:

— Не бійтесь! Я вже знаю, що ви залишилися в Харкові.

— А хто ж вам про мене сказав?

— Варава. Казав, що ви заходили до нього з дружиною. Як же вам живеться за німців?

— Ще не встиг придивитися до них. Проте бачу, Сталін із Гітлером — два чоботи пара.

— Правду кажете. Вони й мені не подобаються. Десь працюєте?

— Де ж би я міг працювати з моїм фахом? До поліції мене не приймуть..."

Взагалі Анатоль Гак — майстер діялогу, зокрема вміє мовою характеризувати персонажів. Ось для ілюстрації ще коротенький діялог запорожців з чабаном, що пасе Гнидину овечу отару (стор. 10).

— Здоров був, діду! — привіталися. — З тим днем, що сьгодні!

— Спасибі вам, панове запорожці, — відказав чабан.

— Чию це ти отару пасеш?

— Панську.

— То скажи нам: чи пригостив би нас твій пан, якби ми завітали до його оселі?

— Чом же не пригостив би? Таж мій пан і сам побував у запорожцях.

— Невже? А як же його на прізвище? Може, ми його знаємо.

— Може й знаєте. Гнидою він прозивається.

— Гнидою? — переглянулися між собою запорожці. (Чи не той, що вкрав у коші гроші?)..."

Щоб заокруглити наші завваги про мовостиль Гакових спогадів, варто згадати й одне-одніське але. Мова про частенько вживане нашим автором словосполучення "потім того". Нам не довелося чути його з народніх уст, і тому ми схильні вважати його інтелігентською вигадкою, при чім явно недоречною, бо ж тут очевидна *тавтологія*.

ЗВЕРНЕННЯ

ВИДАВНИЧОЇ ФУНДАЦІЇ ІМЕНИ І. П. БАГРЯНОГО І ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ ФУНДАЦІЇ

Адже прислівник часу *потім* утворився через злиття прийменника *по* і займенника *той* — *те* у формі місцевого відмінка. Тож яка рація ще раз тулити сюди той самий вказівний займенник, вже у формі родового відмінка?!

Нас це прикро вражає, особливо коли ми бачимо, що в інших випадках словосполучень з прийменниками автор стоїть на сторожі доцільної економії нашого мовлення. Ось він, наприклад, пише: "дійшов тієї думки" (хоч у наших періодиках та навіть і в книжках частіше стрінете "дійшов до тієї думки"). А нема сумніву, що перше цілком слушне, бо ж у дієслові "дійшов" уже наявний прийменник *до*.

А тепер ще коротко про одну істотну внутрішню властивість спогадів Анатолія Гака, властивість, яка корисно відрізняє нашого автора від більшості мемуаристів.

Мова про те, що більшість мемуаристів скрізь і завжди найперше *бачить* себе, намагаються показати себе якнайкращими, притілюючи, а то й просто знеславляючи інших. Річ ясна, що така спогадова (мемуарна) література губить свою історично-документарну вартість.

Щодо цього нашому авторові гріх щось закинути: у всіх "іменних" (тобто названих по імені особи, чие життя й діяльність становить зміст розповіді) розділах на перший плян автор ставить не себе, а дотичного діяча чи письменника. З 18-ох розділів книги десять "іменні", і всі вони, за винятком розділу "Юрій Смолич", до заголовних персонажів дишуть далекосяжною вирозумілістю і доброзичливістю, а до декотрих (Олекса Варавка, Микола Голобородько, Остап Вишня) ще й пошаною і любов'ю.

Дуже позитивно, щоб не сказати захоплено, оцінює автор літературно-громадську діяльність Сергія Пилипенка. В названому його іменем розділі автор говорить і про діяльність "Плугу" взагалі, наголошуючи чільну роллю в ньому С. Пилипенка.

Щодо Остапа Вишні, то його автор називає "великим усмішником", високо оцінюючи його хист гумориста. А пошана і любов до Вишні в серці А. Гака такі глибокі, що їх не похитнули навіть ті пасквілі на "українських буржуазних націоналістів", які Вишня написав після свого звільнення з концтабору і повернення в Україну. (Очевидно, А. Гак брав на увагу довгорічне перебування Вишні в коцтраку, і глибока людяність просто відбирала нашому авторові слова осуду). Таких свідчень вибачливості і глибокого співчуття автора до трагічних переживань ближнього в книзі бачимо більше. Ось, наприклад, у спогаді про літератора Дмитра Бузька А. Гак згадує про свій душевний біль, навіяний жалюгідним, "знищеним" виглядом Д. Бузька після того як той побував "на праці" в Чека. Автор знову ж не осуджує за це письменника — бувшого чекіста, вважаючи це його трагедією. Він пише: "...до сьогодні не вірю, що Бузько з власної волі пішов на ту Каїнову роботу. Ні, його до цього примушено. І мене взяв такий жаль, що я не в стані був говорити".

Дорогі Друзі-Земляки!

Жіноче Товариство Прихильників Фундації ім. І. П. Багряного влаштує бенкет-баль 21-го лютого 1976 р. в найрепрезентативнішому готелі Нью-Йорку "Американа" з метою відзначити створення Фундації, спопуляризувати її, та щоб прибуток з цієї імпрези вкласти на розбудову Фундації.

Мета Фундації — створити із її відсотків фінансові й організаційні засоби для видання мистецьких, літературних, наукових і політично-публіцистичних творів таких авторів, що були рушіями всеукраїнського мистецько-культурного і політично-громадського життя у вільному світі у повоевних роках.

На кому ж, як не на нашому поколінні, лежить цей невідкладний, але шляхетний обов'язок — підсумувати пройдені шляхи повоевною еміграцією, якій сповнилося цього року 30-ліття, та лишити тривалий слід для наших дітей і наступних поколінь. Подумаймо, що ж передамо нашим дітям і еміграції, якщо не створимо твердого фінансового фундаменту для ведення культурної, наукової й політичної праці нашими найкращими інтелектуалами і вченими?

Підтримаймо українських діячів у їхній непромінальній і шляхетній праці для добра і визволення нашого народу!

Підтримайте заходи Жіночого Товариства Прихильників Фундації морально, організаційно і фінансово!

Прийдіть на бенкет-баль, щоб допомогти жінкам Фундації Вашою доброю волею! Запросіть Ваших друзів і Вашу молодь!

Якщо обставини дозволять Вам прийти на бенкет-баль, може Ви були б ласкаві купити один, чи два квитки, як пожертву на Фундацію, або скласти якусь суму, що є для Вас доступною.

З глибокою пошаною,

Галина ВОСКОВІЙНИК

Голова Фундації ім. І. П. Багряного
та Голова Жіночого Т-ва Прихильників Фундації

Можливо, дехто вважатиме таку вибачливість до людських слабостей на суспільно-національному полі за рису негативну, за недопущенне "примиренство з лихом". І матиме навіть певну рацію. Але... але в книзі "Від Гуляй-Поля до Нью-Йорку" це дуже "унісонне", дуже гармоніює з отим загальним настроєм гуманності й віри в людей, що ним вщерть напоєно цю книгу спогадових нарисів — живих людських портретів.

О. ШЕВЧЕНКО

У ПРОЦЕСІ ШУКАННЯ . . .

У Детройті 28-го, 29-го і 30-го листопада 1975 року відбувся 23-й З'їзд ОДУМ-у США, або за новим статутом 2-й З'їзд Коша Старших Виховників ОДУМ-у США.

З'їзд розпочато товариською зустріччю його учасників і спільною вечерею в залі катедри української православної церкви св. Покрови. Молитви на початку й на закінчення вечери прочитав настоятель катедри о. Н. Столярчук.

Вітальні вигуки друзів швидко ушухли і о восьмій годині вечора Голова Головної Ради Коша Старших Виховників ОДУМ-у в США д-р А. Лисий відкрив з'їзд.

Учасники його приступили до праці з молитвою, яку проказав о. М. Столярчук. З'їзд складався з двох головних частин: офіційної, включно з вибором нової управи, й Ідеологічної Конференції, яку влаштував Центральний Комітет ОДУМ-у.

Офіційною частиною з'їзду керувала президія: Олексій Шевченко, СВПС — голова і два секретарі — Валя Петруша і Юрій Криволап молодший. Ідеологічною Конференцією керував голова ідеологічної комісії при ЦК ОДУМ-у Олексій Коновал, СВП, який вклав багато праці в її підготовлення, і яка закінчилася дуже успішно.

Різні проблеми

Чималу частину з'їзду виповнили інформації голів філій та фактичні звіти з діяльності членів Головної Ради Коша СВ ОДУМ-у. Зasadничо праця ОДУМ-у поділяється на дві частини. Перша — це праця в самій організації. Голова філії з Детройту В. Мурга назвав її "Одумознавством". ОДУМ, порівняно з іншими молодечими українськими організаціями, дуже молода організація, і тому в багатьох ділянках праці ще є певні шукання.

Друга частина — це те, що можна назвати популяризацією: виступи одумівських мистецьких груп, що показують свої мистецькі осяги в місцях українських і неукраїнських поселень. Важлива ця частина тим, що ОДУМ, як інтегральна частина українського й американського суспільства, зобов'язаний також вкладати свою лепту в цілість творчого життя.

В загальному підкреслено як осяги, так і недотягнення. Такі речі, як табори українознавства, табори бандуристів під проводом Петра Китастого, СВД і протекторатом славної Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка і їх прекрасні концерти у процесі навчання — це осяги небуденного характеру. ОДУМ, як організація, зробила великий вклад не лише у розвиток українського мистецтва, але й заохочування до цього мистецтва. Референтура юнацтва підкреслила зріст юного

ОДУМ-у по всіх філіях. Преса й інші ділянки діяльності ОДУМ-у осягнули серйозних успіхів і цим поставили нашу організацію на відповідне місце в українському й американському суспільстві. ОДУМ бере активну участь у підготовці до святкування 200-ліття постання США і 100-ліття поселення українців на землі Вашингтона.

ОДУМ цікавиться церковним і прицерковним (парафіяльні школи) життям. Одумівці є членами Ради Метрополії УПЦ в США, членами парафіяльних управ і багато з них вчителюють в українських школах. Все це об'єднує ОДУМ з українською громадою в одну цілість. Отже, у звітах учасники з'їзду мали можливість поділитися своїми успіхами й недотягненнями, своїми здійсненими плянами й ще не здійсненими мріями на майбутнє. Найважливіший недолік у праці ОДУМ-у — це недостатнє зацікавлення батьків, особливо батьків юних одумівців. У багатьох випадках батьки віддають своїх дітей до Юн ОДУМ-у для догляду за ними, а не для навчання активного організаційного життя. Належність молоді людини до організації, відбуття таборів — це перші найважливіші кроки гартування її в житті. Це не лише пасивне спостереження життя, але активна участь у ньому. Отже, у висліді заклик до батьків: беріть активну участь разом зі своєю дитиною в організації, до якої вона належить, і тоді напевно зменшаться взаємні нарікання, а так звана прірва між генераціями зникне. Всі звіти були написані і подані в дуже діловій формі.

Перші кроки

Три роки тому провід ОДУМ-у ухвалив змінити структуру організації. У процесі обговорення змін були палкі й завзяті дискусії — за і проти. Це, очевидно, показувало динамічність організації. Процес зміни структури, як виявилось в дискусіях, ще не закінчився. Зокрема молодші одумівці після двохрічного застосування нової структури виступають з пропозиціями деяких змін. Вони звертають увагу на деякі неполюки нової структури. У висліді Статутова Комісія одержує щораз більше пропозицій і побажань певних змін. Це свідчить, що організація динамічна, що її члени активно цікавляться її долею, а разом з тим і долею суспільства, в якому вони перебувають.

У дискусії було порушено справу видання творів М. Ситника: другої частини Порадника одумівця і Збірника 25-ліття існування ОДУМ у. Творчість Ситника і Порадник вже більше року в друкарні, але з певних причин друкування їх затрималось. Деякі філії, на жаль, ще не подали

На 23-му З'їзді ОДУМ-у,
Детройт, США
Звітує Василь Григоренко, СВІП
ОДУМ-у — голова Г.У. ТОП-у
в США

матеріалів і фотознімків і це сповільнює остаточне оформлення Збірника.

Головна Рада Коша

Після тривалої дискусії пропозиція Номінаційної Комісії була трохи змодифікована і в наслідок цього вибрано новий провід: д-р А. Лисий — голова, Віктор Войтихів — 1-ий заступник з дорученням організаційної і спортової референтур, Юрій Іхтіяров — другий заступник з дорученням референтури юнацтва, Галя Гайова — секретар, Євген Кальман — скарбник, Лідія Китаста — культ.-освітній референт, Дарія Лиса — референт таборів, Олексій Пошиваник — референт преси, Олексій Шевченко — референт зовнішніх зв'язків, Валя Петруша — референт зв'язків і заступник референта юнацтва Захід. члени: Іван Іващенко, Галина Коваленко, Ліда Тарасенко, М. Дзябенко. У Контрольну комісію увійшли: Михайло Смик — голова, Іван Павленко — заступник, Віктор Левченко, Данило Завертайло і Леонід Рябокін — члени.

Беручи до уваги великий вклад у працю ОДУМ-у попереднього голови Головної Ради Коша СВ ОДУМ-у, з'їзд прийняв його кандидатуру і всіх інших членів Ради одногосно. Молодшим одумівцям дано обов'язки більш внутрішнього характеру, щоб вони мали вирішальний голос у формуванні своєї організації.

У пошані діячам Української Православної Церкви

Учасники з'їзду вислухали виступ одного зі своїх колег Петра Матулу з Вашингтону, який подав ідею побудови пам'ятника в Українському Пантеоні — осередку УПЦ в США, світлої пам'яті Митрополитові В. Липківському. Його постань для нас українців стала символом не лише

боротьби за Церкву, але й збереження української національної субстанції.

Вислухавши й обговоривши пропозицію колеги П. Матули, з'їзд доручив Головній Раді Коша Старших Виховників ОДУМ-у створити спеціальну комісію, яка б зконтактувалася з Проводом УПЦ в США і подбала про реалізацію ідеї спорудження пам'ятника і запровадження щорічних урочистостей на Провідну неділю.

Крім того, з'їзд доручив Головній Раді звернутися до проводу УПЦ в США з проханням щоб у 1976 році 200-ліття постанови США і 100-ліття поселення перших українців у США, перевезти на український православний цвинтар в Бавнд Бруку тлінні останки о. А. Гончаренка, який, як відомо, понад 100 років тому проповідував українську православну віру на вільній землі Вашингтона.

Крок уперед

Дуже цікавою частиною з'їзду була Ідеологічна Конференція. На ній виступили 12 доповідачів, з яких майже половина була або молоді студенти або ті, що закінчують середні школи.

Ціла конференція поділялася на три частини. Перша — це українські політичні партії, їхні ідеології, конечність чи неконечність їх, і як ОДУМ має ставитися до них. О. Коновал стисло подав огляд всіх українських політичних партій, поділяючи їх на чотири головні групи: націоналісти, соціал-демократи, демократичні республіканці й монархісти. О. Пошиваник на питання: "Чи потрібні нам українські політичні партії на еміграції?" відповів — так! Партії потрібні, якщо вони будуть діяти за принципами взаємної толеранції в ім'я національного добра. Немає причини боятися існування політичних партій. Приналежність до них — це добровільне рішення інди-

відума. Вільна політична думка мусить бути основою здорового державного думання.

Л. Ліщина у питанні "Яке має бути наставлення ОДУМ-у до українського політичного життя?" підкреслив, що одумівець не лише має право, але й обов'язок цікавитися політичним життям українського суспільства. Партія є дуже важливий фактор у виробленні думки і дії суспільства й цілого народу.

У другій частині конференції розглядалося питання ставлення нас, українців взагалі, а одумівців зокрема, до сучасної України. У цій частині брала участь майже вся молодь.

Андрій Шевченко переконаний, що наше ставлення й допомога сучасній Україні має бути у двох головних аспектах: збереження себе від денационалізації і активна участь в політичному житті країн поселення, щоб таким чином заохотити наших сучасників в Україні боротися за свою свободу. Віктор Ліщина підкреслив, що одумівці мусять бути активні в різних ділянках оборони переслідуваних політичних в'язнів в Україні. Нашим обов'язком є вчитися і вчити думати і діяти політично правильно, ознайомлюючи чужинців з подіями в Україні.

Віктор Роговський розглядав ідеологічні підстави одумівського руху. Пошана й респект, зазначив він, у процесі співпраці з іншими — це підстава демократичної ідеології, на принципах якої побудована й існує наша організація.

Дуже цікаві, хоч для декого може й контроверсійні, були думки, які висловила в своєму рефераті Надія Цибенко, обговорюючи питання "Чи корисно демонструвати проти мистців з України?" — Бойкотувати чи протестувати проти мистецьких виступів з України, говорить вона, є просто лицемірство. З морального погляду — це несправедливо, з політичного — це шкідливо.

Микола Мороз на питання "Хто мав би ста-

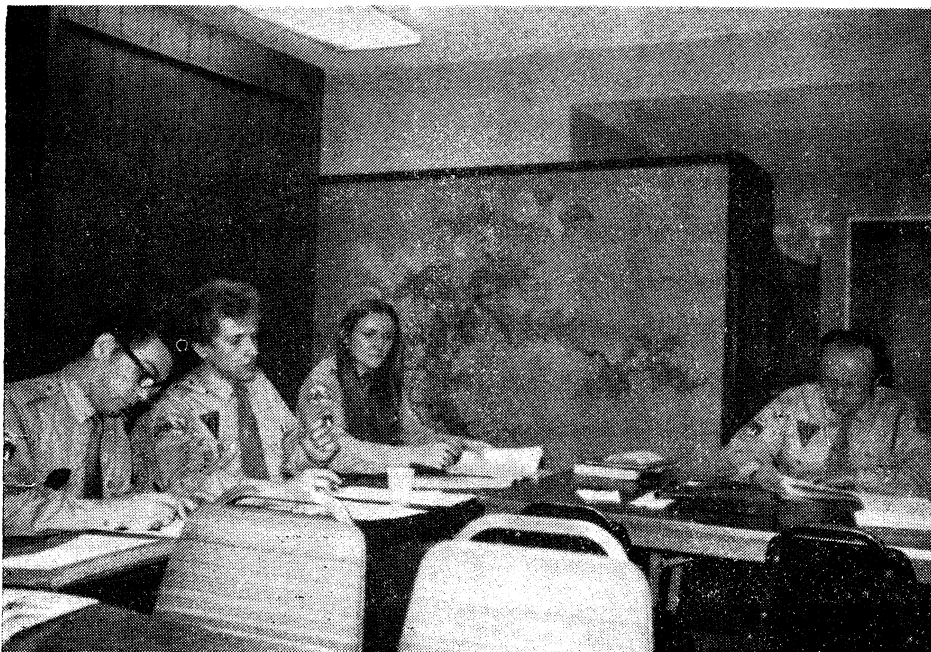
вати в обороні переслідуваних в Україні?" дає ясну й недвозначну відповідь: всі українці в Україні й у вільному світі. Це велика відповідальність перед самими собою і перед своєю совістю.

На питання "Чи варто молоді відвідувати Україну?" О. Шевченко відповідає стверджувально підкреслюючи, що до таких відвідин кожна особа мусить добре приготуватися, щоб не було розчарувань. Такі відвідини мусять мати вичальну мету, а не лише відвідини для відвідин.

Питання "Чим і як можемо допомогти українській справі, не пошкодивши людям в Україні?" розглядав Ю. Криволап. У першу чергу, не повинні ми в кожному, хто приїздить сюди з України, бачити агента КГБ. Це витворює атмосферу ізоляції, яка нікому не корисна. Шляхом створення репрезентації в ООН і лабі у Вашингтоні ми фактично легалізуємо нашу працю в обороні України.

І нарешті третя частина, що полягала в тому, як зберегти молодь, а особливо одумівську, від асиміляції, мала мабуть найгучніший відгук в дискусії.

Молодий одумівець Петро Сандул звернув увагу на проблему молоді від 18-ти до 35-ти років життя, яка чомусь перебуває ніби в тіні. Ми більше говоримо або про дітей або про батьків. Батьки не повинні безапеляційно відкидати думки молодих, а лише намагатися переконати їх змінити думку, якщо вона неправильна. Пізніше д-р А. Лисий ще чіткіше підкреслив проблему недостатньої активізації нашої молоді в молодечих організаціях. У нас існує певного роду незгодження, зазначив він, — є великі досягнення і разом з тим раптовий занепад. Українське суспільство дуже мало сприяє розвиткові наших молодечих організацій. Воно, часом, не лише засуджує і боїться, але прямо жахається відмінності у думанні молоді генерачії. Все це негатив-

Президія З'їзду. Зліва направо: Олексій Шевченко, СВП — голова президії, Юрій Криволап (мол.), ВЮ ОДУМ-у — секретар, Валентина Петруша СВУ — секретар, Анатолій Лисий, голова Г.Р. Коша СВ ОДУМ-у в США.

но впливає на нашу молодь і прискорює процес денаціоналізації.

Отже, розрахунок з самим собою мусить бути першорядним завданням у ділянці розбудови нашої організації.

У загальному у виступах прелегентів і дискусій були висловлені думки в різних площинах філософського й ідеологічного характеру включно з контрверсійними.

І це є якраз підстава нашої організації, яка побудована на засадах демократичної ідеології, де пошана й респект до думок іншого є на першому місці.

Детройтські одумівці розважають

Приємно згадувати години з'їзду ОДУМ-у в Детройті. Але ще приємніше згадувати досконалу організацію перед і під час з'їзду. І за це глибока подяка всім одумівцям з філії ОДУМ-у і відділу ТОП-у.

На закінчення з'їзду Детройт розважив нас мистецькою частиною. Це були справді приємні хвилини. Цілою програмою вправно, переплітаючи жартами, проводив д-р Юрій Розгін. Представляючи одумівських "Фіялок", він пригадав, що керівник цього вокального ансамблю вже не називається П. Китастий, а П. Бандурист, а з тим і вся його родина відповідними похідними від цього імені. "Фіялки" з сольоспівом Каті Садової та чудового тенора Павла Писаренка захопили присутніх цілком новими піснями у супроводі бандури маестра Петра Китастого.

У другій частині п. Самокишин, Богом обдарований гуморист і теперішній голова місцевого ТОП-у, розважав присутніх гуморесками або в романтичній тузі переносив на простори прекрасної України.

Захоплюючим був виступ молодого одумівця, студента першого року університету Юліана Китастого. Це майбутній гуморист-сатирик. Чудовою українською мовою, він прочитав дві гуморески з одумівського життя, в яких до нюансів схопив і художньо передав моменти буденного життя.

На закінчення програми був гумористичний скетч — імітування нашого славного співака М. Мінського у виконанні В. Мурги і П. Писаренка, які справилися із своїм завданням чудово. З уваги на піст забави з танцями не було.

**

Пролунали слова одумівського маршу... Обличчя молодших і старших учасників ясніли вдовolenням. Вдовolenням з того, що за нами ще один етап впертої, наполегливої праці для юного покоління, яке поповнить ряди працівників на національній ниві для добра нас самих і цілого українського народу. Перед нами незнане, але:

"Не злякають нас тучі і грози,
Нас не спинить ніщо і ніде, —
Хай тремтять чорні сили ворожі —
Молода Україна гряде!

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ ОДУМ-У В ТОРОНТО

" ВЕСНЯНКА "

запрошує Вас на

ВЕСЕЛІ ВЕЧЕРНИЦІ

В СУБОТУ 14-го ЛЮТОГО 1976 Р.

ГРАТИМУТЬ ОРКЕСТРИ ДАННА І СОЛОВЕЯ

початок о 7-ій годині вечора

в аудиторії церкви Св. Успіння,

3625 Cawthra Rd. — Mississauga, Ontario

North of Dundas, South of Burnhamthorpe

КВИТКИ ВСТУПУ ВЖЕ МОЖНА КУПУВАТИ У ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ

Сучасні зміни в Канадському Акті Забезпечення Безробіття можуть відноситися до ВАС.

Вони можуть стосуватися таких справ як:

- добровільне залишення вашої праці (правосильне від 4 січня 1976)
- у залежності від доплати до допомоги (правосильне від 4 січня 1976)
- полегшуючі закони у хворобових доплат (правосильне від 1 липня 1976)
- полегшуючі закони в доплаті вагітним жінкам (правосильне від 1 лютого 1976)
- покриття забезпечень для людей віком від 65 років у гору (правосильне від 1 січня 1976)

Якщо ви бажали б більше інформацій відносно поданих, або інших змін, візьміть брошуру **"What happens now..."** — "Що тепер діється..." у локальному бюро (UIC) Канадське Забезпечення Безробіття.

Unemployment Insurance
Canada

Robert Andras, Minister,
Manpower and Immigration

Assurance-chômage
Canada

ONTARIO

Government Information

Хибна бізнесова практика ранить кожного

Ось що Онтаріо робить для Вашої охорони

Ми маємо нове право в Онтаріо, яке називається БИЗНЕСОВИЙ АКТ ПРАКТИКИ. Його мета — стримати нечесні бізнесові практики в продажу для публіки. Ось що право каже:

- Воно забороняє фальшиві, ошуканчі або хибні практики в продажі продуктів і обслуги,
- Воно забороняє вживати вищі ціни, нечесні контракти і методи підвищення цін,
- Допомагає людям дістати гроші зворотом, якщо продавець підприняв нечесні способи в тому.

Провінція Онтаріо хоче, щоб ви дістали ваші гроші, варті того, що ви закупили. Видаткові речі, як авта і доми вимагають дещо подумати, і уряд Онтаріо

приготовив декілька зразків із брошурок, які вам пояснять, на що звернути увагу при нагоді купна і що зробити в тому напрямі:

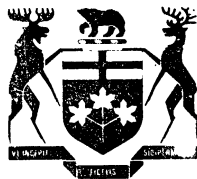
"Купуєте авто"
"Купуєте дім і посілість"
"Купуєте кондомініум"
"Позичаєте на моргедж".

Ви можете також отримати брошулку п. заг. "Балянс на маркеті — довідник для споживачів Бізнесового Акту Практики".

Якщо ви бажаєте мати копію одної з тих брошурок, або бажаєте подати звітлення про нечесні бізнесові практики, пишіть до:

**Ontario Consumer
Queen's Park
Toronto, Ontario M4Y 1Y7**

**Ministry of Consumer and
Commercial Relations
Sidney Handleman, Minister**

Province of Ontario

William Davis, Premier

Одумівці та українські політв'язні

У статуті ОДУМ-у, під розділом другим — "Мета і характер ОДУМ-у", сказано: "Метою ОДУМ-у є всебічно сприяти духовному й фізичному розвитку своїх членів, скріплювати їх патріотичні почування та солідність з воюючим за демократичні свободи українським народом, який прагне до свого самовизначення", і що "ОДУМ змагається за поширення демократичних ідей серед української молоді".

Я не можу уявити, як без таких думок ОДУМ чи, взагалі, інша українська молодеча організація могла б успішно працювати.

Вважаю, що ці ідеї правильні. Чи вони будуть здійснені в житті одумівців у майбутньому, залежатиме від того, які будуть провідники. Чому ми, живучи у вільних, демократичних країнах, як Америка й Канада, хочемо виховати у нашій молоді патріотичні та демократичні почуття? Ті, що приїхали з України, знають про знущання більшовицької влади над людьми, які борються за самостійну вільну українську державу. Вони не хочуть, щоб їхні діти попали під такий режим, і разом з тим почувають обов'язок допомогти своїм родичам чи землякам, які є менш щасливі, ніж вони.

Проблема в тому, що в майбутньому ОДУМ-ом будуть керувати люди, народжені вже поза Україною, які ніколи не зазнали труднощів життя в країнах під комуністичним чи тоталітарним урядом. Наслідком цього може статися, що вони забудуть розповіді своїх батьків про страждання українського народу і його борців і не будуть реагувати на них. Назва організації може й далі бути ОДУМ, але ціла її ідеологія, мета, характер і завдання можуть дуже змінитися. Чи досить ми працюємо, щоб зберегти ці основні наші ідеї, та як ми можемо інформувати і зацікавити молодь справами, які, як вони вважають, їх не стосуються.

Тепер ми багато читаємо і слухаємо на радіопередачі "Молода Україна" про таких людей як В. Мороз, Плющ та інших. Дуже добре було б, якби більше філій ОДУМ-у в своїх містах могли провадити подібні програми, як от місячна передача в Чикаго. На жаль, хоч чимало людей слухає програму "М. У.", більшість з них середнього і старшого віку. Добре, що ми їх зацікавлюємо, хоч вони й самі знають про становище українського народу, про справжнє життя в СРСР.

Відбуваючи свої конференції, ми посилаємо телеграми державним мужам західного світу, інформуючи їх про советське беззаконня та ув'язнення українських інтелектуалістів.

Багато одумівців є членами Комітету Оборони Валентина Мороза, деякі з них брали участь у протестаційній голодівці. Однак, я думаю, що багато більше ще можна і треба зробити в цій справі. Люди, ув'язнені за їхні думки, можливо, мають дітей, які несуть важкий тягар життя, бачуть, що робиться навколо, і, напевно, наслідуватимуть своїх батьків.

Я думаю, що ми маємо всі дані виховати наших дітей, щоб і вони ішли дорогою своїх батьків. Але ми досі над цим не застановлялися. Якби ми на сходинах Юного ОДУМ-у найпростіше, зрозумілою мовою розповідали дітям за що борються українці, яка різниця між демократичним і комуністичним устроєм і що він несе людству, ми могли б свої бажання здійснити. Якщо в українських школах дітей можуть навчити про Шев-

ченка чи Лесю Українку, так само й ми можемо розповісти їм про Валентина Мороза чи Караванського. Якщо в Советському Союзі вчать молодих про жахливий стан демократичних країн, то чому ми не можемо розповідати своїй молоді про рабське життя в комуністичних країнах.

Переводячи недавно гутірку з юнодумівцями про політв'язнів, я був здивований, що ні один з них навіть не чув прізвища Мороза. Я вважаю, що розповіді про цих людей треба обов'язково включити в план праці на таборах Юн. ОДУМ-у.

Для юнаків і юначок середнього віку треба більше організувати панелів і заохочувати їх брати участь у з'їздах. Ви бачите скільки молодих вже є на цьому з'їзді.

Старшим виховникам я радив би ознайомити старших здібніших одумівців з організацією "Amnesty International", яка спеціально вибирає на місяць чи деякий час політв'язнів будьякої національності і провадить інтенсивну програму, посилаючи листи, петиції тощо до відповідних установ, щоб допомогти цій людині. Ця організація добре організована, послідовно і совісно працює тільки в цій справі і тому можна багато зробити. Ндавно ця організація помагала в полегшенні долі Чорновола.

Підсумовуючи ці мої зауваги, я не певний, чи досить ми працюємо, щоб зацікавити молодь політичним і економічним становищем в Україні, прищепити їй патріотичні почуття єдності з українським народом, допомогти зрозуміти, чому вона має включитися в оборону політичних в'язнів, пояснити суть демократії, оцінити її переваги над комунізмом і тоталітаризмом.

Наполегливо працюючи, ми затримали б нашу молодь в організації і були б певні, що в наступні роки провід ОДУМ-у буде в надійних і здібних руках.

У хаті кожного одумівця повинен бути журнал

"МОЛОДА УКРАЇНА"

Віктор ЛІЩИНА

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРА В СТ. КЕТЕРИНС

Незабаром після заснування ОДУМ-у в 1950 році, в місті Ст. Кетеринс була створена філія ОДУМ-у, яка протягом 15 років відзначалась жвавою діяльністю. Пізніше її праця занепала. Три роки тому філію відновлено і 11-12 жовтня цього року, в 25-ту річницю ОДУМ-у, відбулося посвячення філійного прапора. В програму цієї події входили: забава, посвячення прапора, бінго і концерт.

Забава відбулася в залі церкви св. Юрія. Грала оркестра "ЕХО" з Торонто. Молоді на забаві було багато, але батьків, на жаль, малувато. Треба, щоб батьки більше цікавились своїми дітьми.

Забава була гарна. Оркестра "Ехо" з Торонто грала майже самі українські мелодії. Був змаг танцюристів, який став тепер традиційним на одумівських забавах. Змаг звичайно починається, коли оркестра грає гопака. Тоді враз утворюється коло, а в нім хлопці хизуються підскоками та присядками, а дівчата дрібушечкою та меріжкою. Подібні змагання були колись на Січі, але, звичайно, без дівчат.

Посвячення прапора

В неділю, в православній церкві св. Юрія о.о. Ф. Легенюк, П. Гліцький і М. Кривих відправили службу Богу, на якій були з прапорами одумівці різних філій і сумівці з Ст. Кетеринс. Служба Божа була величавою і велелюдною. Після неї відбулося урочисте посвячення прапора. Перед посвяченням, о. Ф. Легенюк виголосив слово, в якому підкреслив, що хоч подія ця є місцевою, але зобов'язує провідників та членів ОДУМ-у в Ст. Кетеринс до жертвенної праці для своєї організації, церкви та всього нашого народу.

Бенкет і концерт

Бенкет, на якому було понад 300 осіб, відбувся в Українській Чорноморській залі і його господарем був Микола Мегулинський.

Слово-привіти мали В. Педенко від ЦК ОДУМ-у, О. Харченко від ГУ Коша ОДУМ-у Канади,

І. Данильченко від Г. У. ТОП-у Канади і о.о. Ф. Легенюк та П. Гліцький. Від філій ОДУМ-у привіти склали Ю. Груненко, Торонто, К. Підопригора, Лондон і Г. Коваленко, Детройт. Від ТОП вітали Г. Неліпа, Ошава, В. Тимошенко, Торонто, О. Співак, Лондон, Л. Китаста, Детройт. Також вітали С. Тиховецька від Пласту, О. Гнатиків від СУМ-у, п. Фіцик від КУК, М. Головаш від православної громади св. Юрія в Ст. Кетеринс, М. Мороз від корпорації оселі "Україна", Л. Ліщина від коша ОДУМ-у, В. Лупул від товариства сприяння УНРаді, Ф. Підопригора від Г.У. СУЖЕРО та добродій ОДУМ-у п. Лука Кислюк. Заступник полови ТОП в Ст. Кетеринс п. С. Захарчинський в кількох реченнях накреслив історію ОДУМ в цій місті. Більшість з тих, що склали привіти, дали грошеві пожертви на філію ОДУМ-у в Ст. Кетеринс

Після бенкету, в тій же залі, відбувся концерт, у якому взяли участь: танцювальний ансамбль "Веснівка" з Торонто, — керівник Микола Балдецький; вокальний ансамбль "Фіалки" з Детройту, — керівник і акомпаньйтор на бандурі Петро Китастий, капеля бандуристів ім. І. Котляревського з Ст. Кетеринс — керівник Остап Казанівський, танцювальний ансамбль з Лондону — керівник К. Підопригора і молодші члени танцювального ансамблю з Ошави — керівник п. Воробець.

Виступала також солістка пані Доценко з Бафало та її син. Ігор Лисик з Ошави розказав віш. Конферансьє концерту була пані Оксана Метулинська. На бенкеті і концерті було, біля 400 осіб.

Загальне враження святкувань є дуже добре. Господарі приклали багато зусиль, щоб до цієї великої події в житті ОДУМ-у, і ТОП-у в Ст. Кетеринс добре підготувитись і перевести заплановану святочну програму. І так вони мали колосальний успіх. Всім тим, хто брав участь в підготовці і переведенні свята, належить признание і подяка. М. Ж.

ПРИВІТ ВІД КОМІТЕТУ

Центральний Комітет ОДУМ-у на чолі з кол. Ю. Криволапом вітає філію ОДУМ-у міста Ст. Кетеринс з цією великою святковою подією — посвячення прапора філії.

В історії прапори пов'язані з боротьбою, змаганнями, війнами. Коли військо боролось за незалежність своєї держави, чи обороняло права своїх родин або племен, прапор був центром провідного загону, який ішов у бій, і навколо якого гуртувалося все військо даного племені чи держави. Доки прапор майорів над головами воєнків, доти всі були певні, що перемога є на їхнім боці.

Посвячення прапора філії ОДУМ-у Ст. Кетеринс є доказом того, що члени і прихильники

ОДУМ-у в цій місцевості готуються до боротьби — готуються до змагання. Це змагання буде відбуватися на засадах Української Православної Церкви — бо прапор є посвячений. Це змагання буде на засадах Української Держави, бо прапором є синьо-жовтий з золотим тризубом. Це змагання буде на засадах одумівських, бо на золотому тризубі — є срібний одумівський колосок.

З ким же члени філії ОДУМ-у в Ст. Кетеринс готуються до змагу? Перш за все самі із собою. Батьки мусять змагатися, щоб захопити своїх дітей до праці на українській ниві — в українській молодечій організації. Виховники мусять змагатися, щоб підвищити свій рівень знання для

праці з юними одумівцями в їхніх роях. Члени організації мусять змагатися, щоб перебороти всі ті сили, які тепер мають великий негативний вплив на молодь по цілому світі, — щоб залишитися доброю українською молоддю. Найбільше змагання мусить бути з силами асиміляції і англосмовности. ОДУМ — є українська організація — і тільки українська мова має лунати в її лавах.

По друге — філія ОДУМ-у м. Ст. Кетеринс мусить змагатися з тією частиною українського громадянства, яка не посилає своїх дітей до жодних українських молодечих організацій, ні до українських шкіл, ні, в багатьох випадках, до українських церков. Члени філії ОДУМ-у Ст. Кетеринс мусять змагатися, щоб ці діти стали в лави ОДУМ-у або в лави інших українських молодечих організацій. Найкращою зброєю до цього змагання буде Ваш приклад — приклад, який покаже добрі наслідки Вашої праці.

І це змагання — цю боротьбу філія ОДУМ-у м. Ст. Кетеринс буде вести під своїм новоосвяченим прапором.

Це свято має ще більше значення тому, що ця подія відбувається в ювілейний рік ОДУМ-у — в рік 25-ліття. В історії ОДУМ-у яскравими літерами записано початки нашої організації в п'ятдесятих роках. І багато з цих рядків перераховують працю і діяльність філії ОДУМ-у міста Ст. Кетеринс тих часів — часів, які дали дороговкази і надхнення нашій організації. Філія Ст. Кетеринс займала провідне становище поміж

філіями ОДУМ-у Канади і США. Перша одумівська зустріч 19-го серпня 1953 року відбулася саме тут — в Ст. Кетеринс.

Філія ОДУМ-у Ст. Кетеринс мала великий вплив на працю ОДУМ-у, бо з неї виходили провідники, які займали провідні становища не тільки в своїй філії, але і в Головній Управі ОДУМ-у Канади, як також в Центральному Комітеті.

Ми певні, що філія в Ст. Кетеринс на базі такої яскравої історії в добрій співпраці і дружній атмосфері знову стане однією з пишних квіток в одумівському вінку філій в Канаді.

Дорогі мої — нехай всі ми тут присутні, залишаючи це свято, понесемо з собою маленький прапорець в наших серцях і доглянемо, щоб цей прапорець майорів там, у наших серцях, і давав нам імпульс до дальшого змагання — до продовження нашої праці. Діти ці маленькі прапорці будуть майоріти в наших серцях, доти ми будемо певні, що перемога за нами.

Ще раз від імени всіх членів Ц.К вітаю всіх Вас, бажаю Вам великих успіхів в майбутньому і закликаю Вас готуватися до важливих подій, що мають відбутися в нашій організації, а саме 29-го листопада 1975 року — ідеологічна конференція Ц.К. та з'їзд ОДУМ-у США в Детройті, як також — 3-ій всеодумівський з'їзд, який відбудеться в Клівленді 30-го травня 1976 року.

Щасти Вам, Боже!

В. ПЕДЕНКО

ПРИВІТ ВІД Г. У. КОША КАНАДИ

Я маю надзвичайно велику приємність вітати від імени Головної Ради Коша Старших Виховників ОДУМ-у в Канаді філію ОДУМ-у в Ст. Кетеринс з посвяченням прапора. Багато з вас пригадують як колись, не так давно, біля вашого гостинного міста ОДУМ відбував свої зустрічі. Потім з тих чи інших причин одумівська діяльність в цьому місті занепала, а тепер на всеодумівську радість на двадцятип'ятилітній ювілей ОДУМ-у тут знову прокинулось бурхливе організаційне життя завдяки сприятливим умовам, а найбільше завдяки жертвенній праці тих ентузіастів, які сьогодні творять ядро одумівської діяльності. Ми всі раді з того, що Ст. Кетеринс сьогодні знову на одумівській мапі, тут є філія ОДУМ-у, ТОП і юний ОДУМ, і я вірю, що недалекий той час, коли всеодумівська зустріч відбуватиметься у вашому великому прекрасному місті.

Сьогоднішня імпреза важлива ще й тим, що відбувається в ювілейнім році. За останню чверть століття відбулося багато змін як взагалі, так і в нашій організації. Починалося з того, що це була організація для молоді, а тепер і для молоді, і для юнацтва. Велику частину праці для організації виконують члени ТОП.

ОДУМ є невід'ємною частиною нашої святої Православної Церкви. Сьогодні ОДУМ підтри-

мує Державний Центр в екзилі — Українську Національну Раду, Світовий Конгрес Вільних Українців, Комітет Українців Канади як рівнож українські демократичні організації, а найбільше, звичайно, українські молодечі організації як МУНО, Пласт, СУМ, СУМК, вичисляючи за алфавітом. ОДУМ підтримує ті організації, що поставили собі за ціль улегшити долю нашим братам і сестрам, які сьогодні поневіряються в советських тюрмах за Волю України. Такі є: Комітет Оборони Валентина Мороза, Комітет Оборони Українських дисидентів, Комітет Оборони Українських Жінок Політв'язнів.

В Торонто ми влаштуємо День Української Молоді, і ось уже 9 років підряд такі свята відбуваються з великим успіхом. В 1976 році молодечі організації вирішили спільно влаштувати День Української Молоді в Монтреалі, під час Олімпіади. Це має бути величава подія в житті української молоді, або й цілої Української діаспори. Мені сказали, що тут можна чути одумівську радіо-програму. Це дуже добре, слухайте самі і запрошуйте слухати молодших. Чим більше слухачів, тим краще для радіо-програми. Але чи вам чути одумівську радіо-програму чи ні, ви можете діставати одумівський журнал "Молода Україна" — журнал для молодих і старших ось вже 25 років регулярно виходить, на високому

ВОДА В ОРГАНІЗМІ ЛЮДИНИ

Кожному добре відоме відчуття спраги, яке можна пригасити, випивши склянку звичайної води. Але її роля цим не обмежується. **Вода** є необхідною складовою частиною людського організму, що становить 65% ваги тіла. Людина може витримати довгий голод — 20 навіть і більше днів, але без води не проживе і тижня.

Вся складна діяльність організму відбувається з участю води. Поживні речовини розчиняються з водою і розходяться — розпливаються по клітинах організму. Вода входить в склад соків і ферментів організму. З водою входять до організму мінеральні солі, йод, хлор, кобальт, марганець, що мають надзвичайне значення для здоров'я людини.

ВІЧНЕ ПЕРО В ГРОБНИЦІ ФАРАОНА

Один англійський єгиптолог в 1922 році в гробниці фараона Тутанхамона, який жив 14 століть до нашої ери, серед різних цінних предметів, знайшов прилад, подібний до вічного пера. Це був кусок тростинової рурки довжини 7.5 см, перекрою 1 см. Тростина була з одного кінця загострена і стирчала в мідяній оправці з якимось чорним пливом (річ ясна, засохлим). Інші "вічні пера" відкрили археологи на Памірі та у Вірменії.

Отже, гусяче перо не було першим пером до писання і Ватерман не був винахідником вічного пера.

**

культурному рівні, легко читається, а головне те, що дописують до журналу фахівці-журналісти, письменники, поети, а також і одумівці, включно з юними одумівцями, таким чином збільшуючи кол-во читачів і зацікавлень. Ми з гордістю рекомендуємо "Молоду Україну" всім, хто ще не отримує, а також вважаємо, що це найкращий подарунок, який ви можете зробити своїм близьким та знайомим.

Назагал ОДУМ сьогодні зростає, відроджується занепаді філії, народжуються нові, число

ПОВІДОМЛЕННЯ

Туристи з двома громадянствами

Канадці можуть подорожувати закордоном без жодних обмежень з боку Канадського уряду. Але канадці закордоном підлягають місцевим законам і положенням даної держави й усім рекомендується діяти згідно з місцевими звичаями.

Канадців, які мають подвійне громадянство, перестерігається, що під час свого перебування в державі свого другого громадянства — не залежно, чи воно походить від місця їхнього народження, шлюбного посвоячення чи походження їхніх батьків — можуть бути уважані за громадян тої держави та підлягати усім законам і положенням. Такі туристи повинні ще перед своїм виїздом з Канади устійнити свій статус.

країн, де діє ОДУМ, також збільшується, і ми віримо, що в скорому майбутньому ОДУМ займе належне місце в українській діаспорі.

Головна Рада Коша Старших Виховників ОДУМ-у в Канаді приєднується до числа кумів у посвяченні прапора, просимо прийняти нашу лепту — подарунок, і бажаємо Вам, дорогі Одумівці, Юн-одумівці і Топівці, великих успіхів у вашій праці.

Щастя вам, Боже!

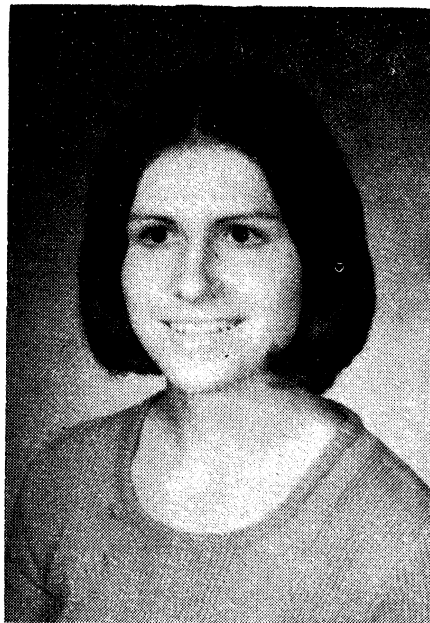
О. ХАРЧЕНКО

ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ НА ЮН. ОДУМІВСЬКИЙ МАРШ

ОЛЕКСАНДЕР БАРСЬКИЙ

дістав другу нагороду.
Біографію його буде подано
пізніше.

ГАЛИНА КОВАЛЕНКО

дістала третю нагороду.

Народилася у Детройті, Мічіган, 21 червня 1956 р. По закінченні середньої школи, отримала чотирирічну стипендію на студію у Вейн Стейт Університеті, де вивчає міжнародні мови й літературу. Продовжує вищі українознавчі студії на філософічному факультеті Українського Вільного Університету в Мюнхені. Є вчителькою молодших клас у школі релігії та українознавства ім. Лесі Українки.

Працює з Юн. ОДУМ-ом і в методичній комісії при ЦК ОДУМ-у.

Співає в одумівському хоровавму гуртку "Фіалки" та в церковному хорі. Належить до української танцювальної групи та ансамблю бандуристів при церкві. Бере активну участь в комітеті оборони переслідуваних на Україні та в студентській громаді.

Є членом одумівської відбиванкової дружини при філії. Цікавиться писанням писанок, класичною музикою та малярством. Грає на фортепіано — акомпанує солістам і хору. Любить читати, декламувати та пише вірші.

ОДУМІВСЬКИЙ МАРШ

Одуму прапор над нами,
Нас поведе до мети;
Струнко! Чота за чотами
Будемо впевнено йти!
З'єднує нас Україна
Скрізь на шляхах чужини,
Виросла наша родина
В бурях, в стражданнях війни!
Тіло і дух загартовуй,
Рідний покличе нас край,
Будь щохвилини готовий,
Певного знаку чекай!
Ні, не даремно у Крутах,
Кров українська лилась;
Ворог підступний і лютий
Чує давно вже про нас!
Кров'ю освяtimo волю, —
— Вчив так великий Тарас,
Бився за волю, за долю
Люд український нераз!
В Києві дзвін на Софії
Сполох зненацька проб'є,
Світлі мазепинські мрії
Здійснити Бог нам дає!
ОДУМ-у прапор над нами,
Нас поведе до мети,
Струнко! Чота за чотами
Будемо впевнено йти!

Олександр БАРСЬКИЙ

МАРШ ЮНОГО ОДУМ-У

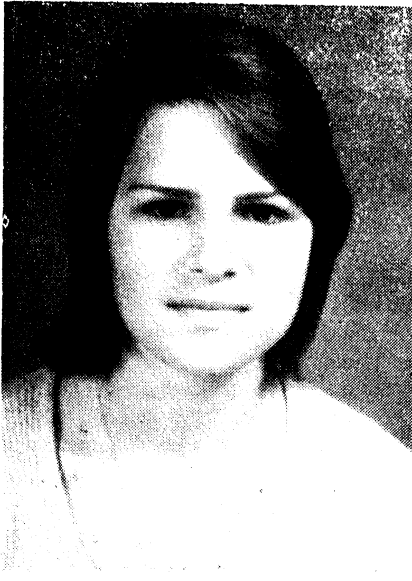
Хоч родилися ми на чужині,
Несемо Україну в серцях —
Сили всі віддаваймо їй нині,
Щоб усюди бував її стяг.

Справедливість пора вимагати,
Прокладати шляхи до мети
І ніколи надій не втрачати,
Землю предків своїх берегти.

Українці, присягу складаймо,
Що обов'язок сповним завжди.
Одумівці юні, разом ставаймо
Україні славу й волю досягти!

Галина КОВАЛЕНКО

ДІСТАЛИ ВІДЗНАЧЕННЯ ЗА СВОЇ ТВОРИ

ВІРА КОВАЛЕНКО

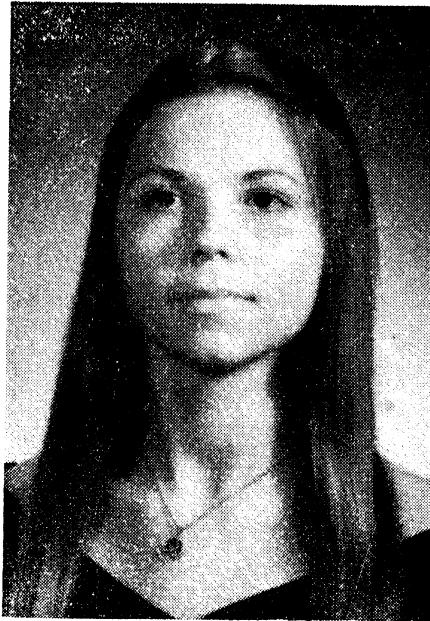
Народилася 29 вересня 1959 р. в Детройті. Учениця одинадцятої класи середньої школи Athens High School в Трої, матурантка школи релігії та українознавства ім. Лесі Українки в Детройті.

Член групи українських танцюристів при катедрі Св. Покрови, належить до одумівського дівочого співочого ансамблю "Фіалки", який щойно видав свою першу платівку "Мавка". Грає на бандурі та фортепіано.

У спорті Віра найбільше любить їздити на водяних лижвах, також належить до одумівської відбиванкової дружини.

Вона виховниця Юн. ОДУМ-у в детройтській філії. Була бунчужною та писарем на таборі українознавства та гри на бандурі цього літа на оселі ОДУМ-у "Київ" в Нью-Йорку.

По закінченні середньої школи хоче бути медичною секретаркою та далі працювати в ОДУМ-і.

ТАНЯ ФАТ

Народилася 24 серпня 1957 р. в Трентоні, Н.Дж. Успішно закінчила американську й українську середні школи. Цього року продовжуватиме науку в університеті Нью Гампшер.

В ОДУМ-і здала першу й другу проби. У 1973-74 р. працювала виховницею, а також була бунчужною на таборі "Київ" з Нью Йорку. В Трентоні вона виховниця роя молодих дівчат "Метелики". Крім того — хористка хору "Молода Україна". Була й членкою танцювальної групи "Чайка", співає в церковному хорі.

Інші зацікавлення: спорт, поезія, гра на фортепіано і громадське життя.

Після закінчення університету плянує й надалі працювати в ОДУМ-і, бути активною в українському громадському житті.

25-го жовтня 1975 року в приміщенні Православної Громади при Бетерст вул. відбулися четверті з черги Чернігівські вишивані вечерниці (забава). Цей вечір був присвячений сьогочасному одному з найславніших борців в обороні свого поневоленого, але нескореного українського народу, чернігіцеві Л. Лук'яненкові. Коротку інформативну доповідь про Л. Лук'яненка ґрунтовно підготував і прочитав відомий журналіст і викладач історії України на курсах Українознавства при Катедрі св. Володимира Василь Шимко. В дальшій програмі вечерниць були розпродані квитки на Королеву і п-ні Ш. Кошіл мала щастя за витягнутим номерком стати Королевою Чернігівських Вечерниць. Уступаюча Королева минулого року Софія Лемеза вручила їй гарний букет квітів та стрічку з написом 'Королева Чернігівських Вечерниць'. І так під мелодійну гру званої в Торонті оркестри "ЕХО", керівником якої є одумівець Юрко Груненко, присутні гучними оплесками привітали новообрану Королеву. Уже стало майже традицією Чернігівських Вечерниць, що кожного року під час забави розігрується велику одногальонову пляшку добрячої американської горілки, яку своєчасно привозить земляк з Чикаго. Власником цього виграшу цього року став Василь Жураківський, який завжди був щирим і гостинним. Так і тепер вигравши оковиту, запросив до себе весь Комітет Чернігівських Вечерниць та знайомих, які, звичайно, охоче задовольнили його прохання.

Отже, вже тепер запрошуємо всіх до нової зустрічі на Чернігівських Вечерницях у жовтні 1976 року, щоб і Ваш витрачений гріш частинно скористала наша преса. У цьому році чистого прибутку з забави було \$567.00. З цього призначили на Українській Вісті \$500.00, Молода Україна — \$50.00, а \$17.00 залишається на витрати на другий рік.

РОДИННА ХРОНІКА

Срібний ювілей колишніх одумівців, а тепер топівців

У неділю 26 жовтня 1975 р. з українській православній церкві св. Михаїла, в Міннеаполіс, Мінн., відслужено молебень з нагоди 25-ліття подружнього життя Михайла й Ольги Хоролець.

Молебень відслужив настоятель о. прот. М. Куданович у супроводі церковного хору під керівництвом диригента інж. Анатолія Гноєвого.

Напередодні ювілею, в суботу 25 жовтня, в залі церкви св. Михаїла на забаві місцевої філії ОДУМ-у, керівник оркестри Олександр Пошиваник привітав ювілянтів, а присутні на залі тричі проспівали їм "Многі літа", а оркестра заграла гарний вальс, спеціально для "молодої" пари Ольги й Михайла.

Ювіляти, зворушені такою несподіванкою, щиро дякували п. О. Пошиваникові, його оркестрі і всім присутнім за привітання.

При цьому коротко подаємо про життєвий шлях наших ювілянтів. Ольга Хоролець народилася на Полтавщині в родині Олександра й Марти Змага, які як і багато інших, зазнали тяжкого життя під сталінським режимом. Під час розкуркулення, батькові пощастило втікти і без документів та громадських прав шукати праці для прожиття. Мама, з маленькою Олею на руках, поневірялася, шукаючи якогось притулку та тяжко працюючи на "хліб насущний".

Після довгих років скитання родині нарешті вдалося осісти в м. Харкові й пожити деякий час, хоч злиденним, але відносно спокійним життям. Там і застала їх війна 1941 року. Почалися незгоди воєнного часу. Родина терпіла голод і холод в зруйнованому війною місті.

Перемагаючи люті морози, в січні 1942 р., родина Змага повертається на рідну Полтавщину. З надією в серці, родина береється до устаткування свого життя. Але незадовго знову довелося вирушати в далеку, незнану дорогу.

З молитвою на устах, болем у серці та сльозами на очах, поки-

Михайло й Ольга Хоролець

дали свою любов Полтавщині. Стелилося їм поневір'яння під кулями й бомбами.

Пам'ятний день, закінчення Другої світової війни, застав їх у маленькому селі, в Баварії. За деякий час перейшли до ДіПі-табору в Ноймаркті. А далі відомо нам загроза репатріації "на рідину", "ходження по муках" та по "чистилищах" різних "скрінгів" і "комісій". Та не зважаючи на все це, Оля успішно закінчила українську гімназію, була активною пластункою-провідницею, та брала участь у гімназійних імпрезах.

У червні 1949 року родина Змага опинилася в Південній Дакоті, США. Згодом переїхали до м. Пассейк, Н. Дж., де 22 жовтня 1950 р. в українській православній церкві Св. Вознесіння відбулося вінчання Олі з Михайлом Хорольцем. Вінчав їх бл. п. о. В. Буката.

Михайло Хоролець народився також на Полтавщині. Подібно, але ще гіршої, долі зазнав і Ми-

хайло, бо батька його заарештували, і він помер у в'язниці, а маму і восьмеро малих дітей вивезли в ярк за село та й викинули в сніг напризволяще. Мама не витерпіла лихої долі і вмерла, залишаючи малих сиріт на поталу, а діти "розлізлися межі людьми, мов мишенята". Ще малим хлопцем довелося Михайлові тяжко працювати в заводі на Донбасі, а вечорами ходити до школи.

Під час війни він напівзамерзлий, ледве живий, пішки позертається з Донбасу на Полтавщину. Пізніше доля закинула його до Німеччини в Ноймаркт, а потім він переїхав до Регенсбургу, де студіював в УТПІ та був активним в студентському та громадському житті.

У серпні 1949 р. Михайло уже в Нью-Йорку, США, а після одруження з Олею Змага, переїхав до Пассейку, Н. Дж.

Михайло Хоролець був одним з ініціаторів створення філії ОДУМ-у в Пассейку, як також був першим головою філії, а його дружина Оля — членом управи. Обоє брали активну участь в драматичному гуртку ОДУМ-у та в різних одумівських імпрезах включно з колядою, яку одумівці влаштували дуже урочисто: ходили колядувати з традиційним вертепом, звіздою, царями, ангелами, козою, циганом і таке інше, при чому в кожній хаті ставили коротку сценку з діялогами і співом.

У 1953 р. родина Хорольців з однорічним сином та батьками Олі, переїхали до Міннеаполісу, Мінн., де й включилися до праці спочатку як одумівці, а тепер як топівці.

Крім сина Володимира, мають ще дві доньки Ліду й Галину.

Всі вони є членами ОДУМ-у.

Нашим ювілятам та їхній родині бажаємо щастя, здоров'я та многих літ.

Н. С.

Срібне весілля

Субота 15 листопада 1975 року залишиться радісним і незабутнім днем для ювілянтів Миколи Петровича і Олександри Андріївни Тищенко з Лондону, Канада. Це день 25-ліття їхнього по-

дружнього життя і великого — родинного свята трьох поколінь, яке їм влаштували їхні діти, одумівці Ліда, Володимир і Андрій, з допомогою батьків, рідні, кумів та друзів. Високопреподоб-

ний о. архимандрит Микола Дебрин відправив молебень за здоров'я ювілятів у супроводі гарного співу хору. Дружбою був брат Віктор Петрович, а дружкою п-ні Оля Соцан, п. Михайло Сеник, брат ювілятки гарно читав Апостола. О. архимандрит Микола сказав до ювілятів зворушливе слово про значення молитви, чим заставив присутніх задуматись над своїм життям і привітав їх з 25-літтям подружнього життя. На ювілейному прийнятті в церковній залі гостей було понад 150 осіб з Ошави, Торонто, Детройту, Гамільтону, Ст. Томасу та місцеві друзі й куми.

Дочка ювілятів запросила свого дядька Михайла Андрійовича Сеника бути тостмайстром прийняття, подякувала всім, що здалека й зблизька з'їхались на ювілей батьків. М. Сеник запросив о. архимандрита благословити стіл. По молитві піднято тости за ювілятів і всі проспівали Многія літа. По смачній і багатій вечері представлено головний і родинний стіл, та приступлено до привітів.

Від родини першим вітав найменший син Андрій, потім Володимир і дочка Ліда, яка передала подарунок батькам — великий портрет їхніх трьох дітей, додаючи: "Це вам, Тато й Мама, те, що ви найбільше любите". Далі вітали: брат Віктор, п-ні О. Соцан, мама п-і Тищенко, п. Петро Сеник від родини Сеників п-ні К. Сірко, сестра ювілятки, і дружина Михайла Сеника. Тостмайстер прочитав привітальну телеграму від голови УРДП д-ра Михайла Григоровича Воскобійника, слово про ювілятів виголосив Ф. Подопрігора, п. Гр. Кошорний, як голова Православної Громади, оцінив працю ювілятів при Божому храмі.

Також вітали: п-ні Володченко від Союзу Українок Канади, пп. Гр. Яремченко, як хрищеник, М. Томин від Кредитової Спільки. Б. Яремченко від Корпорації "Україна", Ф. Подопрігора від СУЖЕРО і Фундації ім. Ів. Ба-

грянного, М. Смик, земляк і довголітній знайомий, В. Овчаренко від ГОП-у м. Лондон.

Словом о. архимандрита Миколи і молитвою подяки прийняття закінчилось.

На другий день, в неділю 16-го листопада друзі, куми та родичі знову зійшлись, як це водиться. На заклик п. М. Сеника п-ні Л.

Решетняк і п-на А. Микитенко зібрали на українську пресу 250.00 доларів. З них на "Молоду Україну" виділено 25.00 дол.

Всім жертводавцям і збірщикам щире спасибі, а ювілятам хай Бог дає діджати золотого ювілею в доброму здоров'ї.

Ф. Подопрігора

Відійшла у вічність

29 листопада 1975 р. відійшла у вічність Наталія Іванівна Логвин на 66-му році свого трудолюбивого життя.

Відійшла несподівано. Поспішала навести порядок у господі, щоб встигнути на базар, який відбувається кожного року під

Наталія Логвин

православною церквою св. Володимира Великого в Торонто, але...смерть прийшла швидше. Папахиду відправляли у неділю й понеділок, а у вівторок 2-го грудня поховали, як належить православної людині. Чин похорону проводив о. Ю. Ференців. На цвинтарі жалобну громаду запрошено на поминки під церквою 404 Бетирст вул. Господар поминок Д. Станценко з Кіркен Лейк розповів про покійну. Наталка Логвин народилася 7 липня 1909 р. в побожній родині. Батько її багато років був церковним старостою в селі Саран-

чівка Опішнянського району на Полтащині, а Покійна співала в церковнім хорі. У 1927 р. в цьому селі ставили "Наталку Полтавку", в якій Покійна грала роллю Наталки. Тут познайомилася вона з Григорієм Логвиним, в 1930 р. вони одружилися. Не довго втішалася молоде подружжя, бо настав час розкуркулювання. Батька молодого Грицька засудили на 10 р. Сибіру, а матір по дорозі до тюрми в Зінкові вбив комсомолец Попайчук. Зосталося шестеро дітей-сиріт. Господарство розграбували. У цей час Григорій і Наталка втікли на Донбас. Троє сиріт жебрачили, а трьох Покійна доглядала й любила, як своїх рідних. За браком документів Григорій працював вантажником, а Наталка — прачкою в шпиталі. Вечорами вона ходила до школи крою та шиття. Закінчивши її, працювала по кравецьких майстернях. Останній час, десь біля 12 років, працювала кравчиною у "Ди Мей Ко.", Торонто, де була "форманом".

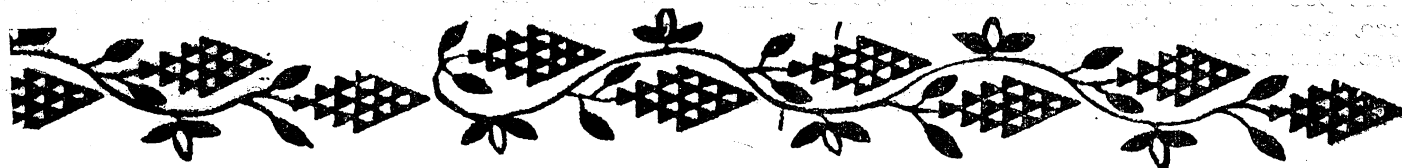
Добрим словом згадали Покійну і проф. М. Муха, П. Копил, Ф. Бойко та Гр. Логвин. Покійна осиротила чоловіка Григорія, сина Григорія, невістку та унуків.

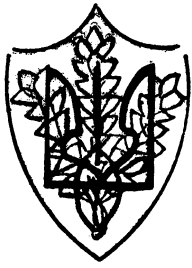
Хай канадійська земля їй буде легкою.

Зібрані гроші на поминках розділено на пресу: "Промінь", жіночий журнал — \$22.00, "Вісник" — \$20.00, "М. У." — \$30.00.

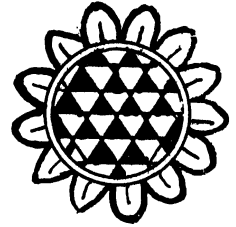
Щира подяка жінкам за приготування поминального обіду.

Ф. Б.

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

ЗАСІВАЛКИ

Сійся, родися

Сійся, родися,
Жито, пшениця,
Всяка пашпниця,
Зверху колосиста,
Зісподу корениста.
Будьте з святом здорові,
З Новим Роком!

Місяченьку, мій братіку

Місяченьку, мій братіку,
Зійди рано, постій мало,
Поки я бички запрягаю.
Жито-пшеницю розсіваю.
Сійся, родися, жито й пшениця,
Без кукілю, без метелиці,
А нам, діткам, по варяниці.

Дай, Боже, вечір добрий!

Дай, Боже, вечір добрий!
Дайте пиріг довгий.
А хоч коротенький,
Так мачку повненький,
Без ручок, без ніжок,
Щоб не побіг у сніжок!

Сію, сію, посіваю

Сію, сію, посіваю,
З Новим годом поздоровляю!
Одкривайте сундучок
Та давайте п'ятачок!

ХТО ЧИМ УЗИМКУ ЛАСУЄ

Землерійки — шукають комах, черв'яків, сто-
ніг, які зарилися в пріле листя, мох або верх-
ній шар ґрунту.

Білка-вивірка — припасеними з осені гри-
бами, жолудями, бруньками ялинок, лишайни-
ками, шишками.

Лисиця — землерійками, мишами й полівка-
ми, як поталанить, то й зайця-сердегу вполює.
Тетеруки — березовими сережками.

Полярні жайворонки, білі пуночки — насін-
ням бур'янів, що залишилися на полях.

Снігурі — насінням трав, дерев, кущів, а най-
більше — ягодами горобини.

РИБИ ПРОСЯТЬ ДОПОМОГИ

Шукам, окуням, судакам та іншому риб'ячо-
му населенню нині загрожує небезпека. Тов-
стий лід ізолював воду від повітря, і воно май-
же не потрапляє у неї. До того ж почала роз-
кладатися рослинність, яка ще з осені осіла на
дно, — на гниття теж іде розчинений у воді
кисень.

На великих ріках крижаний панцир тро-
щать криголами й спеціальні катери. На став-
ках і озерах прорубують ополонки, напоμπο-
вують повітря у воду. Або у ті ж таки опол-
лонки встромляють снопи очерету — повітря
йде у воду його стеблами.

Отож і ти маєш допомогти підводним меш-
канцям. Не забудь нагадати батькові про опол-
лонки на ставку.

---

*Не роби те, що ганить твоя совість, і не кажи
того, що не відповідає правді. Роби так, — і ти
виконаєш завдання твого життя.*

Марк Аврелій

*Матір'ю пороків є лінивість, бо що доброго ти
маєш, те лінощі розкидають, а того, що тобі бра-
кує, не дають придбати.*

Св. Ніл Сінайський

Група виховників Юн. ОДУМ-у
філії ОДУМ-у в Торонто,
Канада

ЮНИЙ ОДУМ В ТОРОНТО

Цього року праця Юного ОДУМ-у в Торонто почалося 4-го жовтня. Від 1-ої до 2-ої години триває навчання танців. Керівник п. Микола Балдецький. Йому допомагають Марія Корнець, Оленка Балдецька, Юрій Павлюк і Віктор Чміленко. Навчається біля 60-ти дітей.

Від 2.30 до 4-ої години — регулярні заняття з роями. У цьому році є 6 роїв, а саме "Бджілки", "Вечірні Зірки", "Метелики", "Русалки", "Мавки", "Кубанські Козаки", "Чорноморці", "Гайдамаки". Бунчужними є Василь Тимошенко і Сузана Якута. Виховники і заступники: Лариса Дрозд, Оксана Безкровна, Віра Харченко, Ірина Поліщук, Ліля Корнієнко, Наталка Семенген, Віктор Ліщина, Юрій Павлюк, Володимир Головатенко, Євген Павлюк і Віктор Чміленко. У роях є близько 75 юних одумівців.

Дотепер відбулося 10 сходин. На сходинах були гутірки про Лесю Українку, бандуру, Святого Андрія Первозванного, Святого Архистратига Михаїла та інші. Юний ОДУМ також брав участь у відкритті пам'ятника Лесі Українці в Торонто, посвяченні прапора ОДУМ-у в Ст. Кетеринс, та на одумівському пікніку на оселі "Україна", в Лондоні.

Після занять з роями, а саме від 4-ої до 5-ої години — навчання гри на бандурі, керівник пані Валентина Родак. Їй допомагає Надія Цибенко.

Референтом Юнацтва є п. Олег Сандул. У праці допомагають В. Родак і Л. Ліщина.

Ігор Роговський

З ким пристанеш, сам таким станеш.
Великий дуб, та дупластий.
Ніхто не відає, як хто обідає.
Ти тільки й знаєш, як з миски та в рот.
З неба зорі хватає, а під носом не бачить.
За дурною головою і ногам нема спокою.

"ЮНА ВЕСНЯНКА"

Цього року я знов у танцювальній групі "Юна Веснянка". Нас, танцюристів, є коло п'ятдесяти. Наші вчителі — М. Балдецький і М. Корнець. О. Балдецька, Ю. Павлюк і В. Чміленко, — навчають нас народним і клясичним танцям. Ми маємо лекції кожної суботи о першій годині пообіді.

Я танцюю вже п'ять років. В моїй групі є п'ятнадцять дітей. Навчає нас М. Корнець. На одному з наших концертів ми танцювали "Катерину" й "Гопак".

На другий рік М. Корнець візьме нас до ансамблю "Веснянка", де танцюють старші.

Ганнуса Корець

Рій "Червоні маки", Торонто

НАШІ ПРОГУЛЯНКИ

Ми ходили на прогулянки, їздили у Кельсо парк, каталися на конях і плавали в басейні. На той рік ми всі поїдемо в табір біля Лондону, де буде більший басейн. І всі ми хочемо, щоб на другий рік нашим виховником був той самий, що й тепер — Олександр Гончаренко.

Рій "Тигри"

ЗИМОВИЙ ЯРМАРОК

Наприкінці листопада м.р. наш рій їздив на ярмарок. Там було чисто й гарно. Було багато корів, поросят, овечок, курей і коней. Мені найдужче подобалися поросята. Вони так смішно хрокали. Мені там подобалося.

Наталка Лебединська

Рій "Метелики", Торонто

ХРОНІКА ОПОРУ

**СТАНОВИЩЕ "СМОЛОСКИПА"
ДО АНТИСІОНІСТСЬКОЇ
РЕЗОЛЮЦІЇ**

Нью Йорк (УІС "Смолоскип"). Напередодні голосування в Об'єднаних Націях над резолюцією, яка засуджує сіонізм, як форму расизму і якої ко-спонзором була Українська ССР, "Смолоскип" — Організація Оборони Людських Прав в Україні вислала лист до голів всіх членів-місій до ОН в Нью Йорку. Лист цей підписали д-р Андрій Зварун, Віцепрезидент "Смолоскипу" для зовнішніх справ і Богдан Ясень, головний редактор англійських видань "Смолоскипу".

День після голосування над цією резолюцією в ОН, повний текст його було вислано на міжнародний адресар "Смолоскипу" (понад 500 адресів) у формі пресового повідомлення.

Лист цей закінчується так:

"Ми уважаємо антисіоністську резолюцію загрозою для існування Об'єднаних Націй і ще раз просимо вас голосувати проти неї. Для нас є дуже важливим, щоби ваш уряд правдиво оцінив роль, яку тут відіграє уряд Української ССР, який не є голосом українського народу, а голосом раба, маріонеткового уряду, який топче принципи ОН про братерство між народами".

З пошаною,

Андрій Зварун, віцепрез.
Богдан Ясень, редактор

**ІНТЕРВ'Ю З ПОЛІТВ'ЯЗНЯМИ
ПЕРМСЬКИХ КОНЦЛАГЕРІВ**

Балтимор (УІС "Смолоскип"). У англійській серії видань "Смолоскипу" — Документи Українського Самвидаву — появилася чергова публікація "Інтерв'ю з політичними в'язнями советських пермських таборів". Документ цей дістався на Захід весною 1975 року і був опублікований з російській і українській мовах.

В інтерв'ю беруть участь одинадцять політв'язнів — чотири євреї, один вірменин, один росіянин і п'ять українців — Зіновії Антонюк (7 років ув'язнення), Ігор Калинець (6 років), Іван Кандиба (15 років), Євген Пришляк (25 років) й Іван Світличний (7 років).

Ціна брошури "Інтерв'ю" всього ОДИН долар і її можна замовляти у В-ві "Смолоскип" (П. О. Бокс 6066) Балтимор, Мд., 21231).

**В. ЧОРНОВІЛ КАНДИДАТОМ
НА ЖУРНАЛІСТИЧНУ НАГОРОДУ
"ТОМАЛІНА"**

"Міжнародня амнестія" номінувала Вячеслава Чорновола, українського журналіста, який знаходиться в советському концтаборі в Мордовії, на британську журналістичну нагороду "Томаліна".

Нагорода "Томаліна" призначена журналістам, яким забороняють виконувати обов'язки або таким, хто мають цікаві проєкти, але не мають грошей їх здійснити. Ця нагорода бере

свою назву від Николас Томаліна, кореспондента англійської газети "Таймс", що загинув під час ізраїльсько-арабської війни 1973 року.

Інші кандидати на нагороду "Томаліна": Володимир Осипов — російський журналіст, кол. редактор самвидавного журналу "Вече", засуджений у жовтні 1975 р. на 8 років таборів, та чилійська журналістка Гладис Діаз, яка знаходиться в тюрмі в Чиле.

**В ПОЛЬЩІ ВИВЧАЮТЬ ТВОР-
ЧІСТЬ СИМОНЕНКА І КАЛИНЦЯ**

Варшава. — Місцевий український тижневик "Наше Слово" помістив цікаву вістку про ініціативу викладачів і студентів Інституту російської філології польського університету в Гданську, у якій говориться, що від жовтня 1973 р. до травня 1975 р. група одинадцяти студентів, головною польських, кожного тижня дві години займалася вивченням української мови. Описуючи труднощі при заснуванні лекторату української мови в цьому університеті, газета пише: "Інша велика трудність виникла з приводу підручника української мови. Зайняття велися українською мовою й охоплювали такі теми, як література Київської Русі, Вишневський, Сковорода, Котляревський, Шевченко, Куліш, Мирний, Франко, Леся Українка, а з новіших поетів — творчість Олександра Олеся, Василя Симоненка, Ліни Костенко та Ігоря Калинця".

ЩО БУВАЛО ГОВОРИВ АБУТАЛІБ

**

Абуталіб зустрів свого земляка-аульця у міліціонерській формі (одежі). Абуталіб сказав:

— Від мене вимагають соціалістичного змісту і національної форми. А ось, будь ласка, соціалістична форма й націоналістичний зміст.

**

Мова йшла про молодих письменників, які відразу беруться до великих поем і романів. Абуталіб сказав:

— Щож, буває, що й літні, навчені досвідом жінки заманоють у свої тенета недосвідчених юнаків.

**

Мова була про літературну працю. Абуталіб сказав:

— Маленьке звірятко, зловлене на суворій гірській вершині, дорожче ведмедя або барса, убитого на задвір'ї аула*). Хіба може бути в одній ціні хліб, вирощений на степовому чорноземі і хліб, який виростили наші горяни на камінні? Я був убогим — це неважко, я був лудильником — це неважко, я був зурначем**) — це неважко. Найважче для мене — поезія. І найдоржче.

*) Аул — гірське село. **) Зурнач — сурмач.

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,
LONDON, ONTARIO
(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляни **7²⁵ -10%**
- Дає малі і великі, особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮНИ
- Має чеки особисті і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортні гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугову
- Дає добрі кредитові звіти
- 24 роки на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени ще ніж Вам треба позички, малої чи великої.
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd. W.
Long Branch, Ont.

МРІЯ

— Моя мрія мати чоловіка, щоб був балакучий і ніколи не виходив вечором...

— Товаришка: Це не чоловіка тобі треба, а телевізію.

НОВИНА

Батько доводить до відома донечки, що вночі лелека приніс їй маленького братчика.

— Ого-го! — Закричала донечка. — Я думаю, що мама нічого не бачила...

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Філія ОДУМ-у ім. С. Петлюри, Детройт, США	\$100.00
На нев'янучий вінок з похорону св. л. Михайла Борисенка, Торонто, Канада	31.75
Зі срібного ювілею подружнього життя Миколи і Олександри Тищенко, Лондон, Канада	25.00
Філія ОДУМ-у, Торонто, Канада	25.00
Сарнавський П., Лонгвіл, Квебек, Канада	9.00
Ромас Олександр, Ля Сал, Квебек, Канада	8.00
Павленко Василь, Філядельфія, США	6.00
Козак Максим, Гамільтон, Канада	5.00
Грушецький Микола, Пюто, Франція	4.49
Пономаренко Василь, Клівленд, США	4.00
Іщенко Микола, Садбури, Канада	4.00
Павлюк Леонід, Ошава, Канада	4.00
Матвієнко Василь, Ля Сал, Квебек, Канада	4.00
Погуляй Тамара, Лорейн, Огайо, США	4.00
Парафенко В., Вестон, Онт., Канада	3.00
Подопрігора Федір, Лондон, Канада	3.00
Ляхин Анатолій, Філядельфія, США	3.00
Шерей Ганна, Елмгурст, Н.Й., США	2.00
Мірошніченко Адела, Вудсайд, Н. Й., США	2.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Ляхин Анатолій, Філядельфія, США	1
Пані Логин В., Гамільтон, Канада	1

Жертводавцям і прихильникам "М. У." щира подяка!

Ред. й адмін. "М. У."

БАТЬКИ!

МАТЕРІ!

Чи Ви вписали своїх дітей до ОДУМ-у?

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спальень, їдальень, холодильники, пральні машини, електричні і газові печі, телевізори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
НА ЗИМОВИЙ СЕЗОН

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки, українські часописи та журнали, пластинки, друкарські машинки, різьбу та кераміку, полотна, нитки і вишивки.

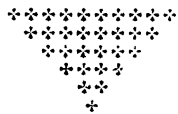
Масмо великий вибір дарунків на різні okazji.

Просимо ласкаво нас відвідати!

Ціна 60 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:
MOLODA UKRAINA
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ **ALASKA Fuel Ltd.**

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

*24-годинна шкора і солідна
обслуга!*

Чистення і нацрава форнесів
безплатна.

Телефонуїте вдень і вночі

Тел.: 231-2281
231-2282

Обслуга гарантована!

ДОБІРНИЙ, ФАХОВО ПРИГОТОВАНИЙ

О Б І Д

З ПОВНОЮ ОБСЛУГОЮ.
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийнять

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS
and OTHER RECEPTIONS

THE BEST TREAT
and SERVICE

Call 766-7471

J. WASIUK

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМІЧ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. NU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопоміч" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
  1. Кожне ощадностеве конто до висоти 40 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
  2. Кожну позикку (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч долярів
  3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до 70 року життя до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5½% дивіденди за Ваші ощадності квартално
- В новому приміщенні заінстальовані для Вас огнетривалі скриньки.
- Відкритий кредит на всі Ваші потреби до висоти 2.500 долярів видаються на один Ваш підпис, без ручителів.